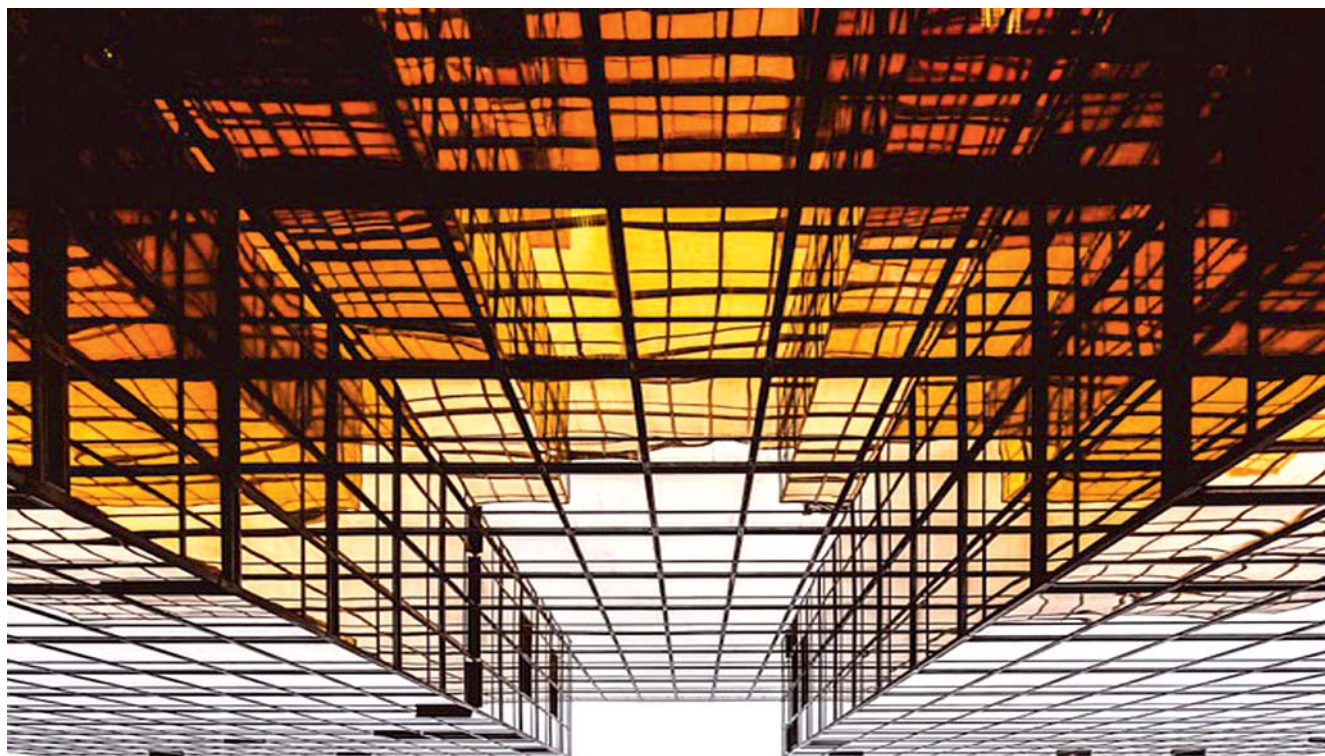

CAMERA AUDITORILOR FINANCIARI
DIN
ROMÂNIA

Construim pentru viitor

www.cafr.ro

Raport anual 2016

Camera Auditorilor Financiari din România

Sediul central BUCUREȘTI

Strada Sirenelor, Nr. 67-69, Sectorul 5, București, România
Oficiul Poștal nr. 5, Căsuța Poștală nr. 83, cod poștal 050855

Adresă de e-mail: cafr@cafr.ro; **Pagina web:** www.cafr.ro

Telefon: +40 31 433 59 45

+40 31 433 59 00

Fax: +40 31 433 59 40

Reprezentanța Regională BRAȘOV

Str. Mihail Kogălniceanu nr. 14, bl.1K, sc. A, parter, Brașov

Telefon/fax: +40 31 433 59 31

Adresă de e-mail: centru.brasov@cafr.ro

Reprezentanța Regională CLUJ-NAPOCA

Calea Dorobanților, nr.21, etajul 1, camera 9, Cluj-Napoca

Telefon/fax: +40 31 433 59 32

Adresă de e-mail: centru.cluj@cafr.ro

Reprezentanța Regională IAȘI

Str. Sfântul Lazăr nr. 23A, etaj 2 (clădirea IRSIDO SRL), Iași

Telefon/fax: +40 31 433 59 33

Adresă de e-mail: centru.iasi@cafr.ro

Reprezentanța Regională TIMIȘOARA

Str. Piața Consiliul Europei, nr.1 (Clădirea ASIROM), Timișoara

Telefon/fax: +40 31 433 59 34

Adresă de e-mail: centru.timisoara@cafr.ro

International
Federation
of Accountants®

Cuprins

1	Mesajul Președintelui CAFR Construim pentru viitor – drumul către 2020	2
2	Despre CAFR	6
3	CAFR în 2016	10
4	Raportul directorului executiv al CAFR	12
5	Mediul actual și provocările profesionale pentru o dezvoltare durabilă a profesiei	14
6	Rezultatele noastre din anul 2016	17
7	Focus 2016 – controlul de calitate	29
8	Educația profesională	37
9	Activitate internațională	41
10	Situația patrimonială și financiară a CAFR	45

1 Mesajul Președintelui CAFR

Construim pentru viitor – drumul către 2020

„2016 a fost un an în care am construit, alături de dumneavoastră, viitorul profesiei de auditor financiar consolidând o parte din fundamentele profesiei.”

„A fost o onoare pentru mine să mă întâlnesc în acest an cu mulți dintre dumneavoastră, auditori și stagiați, atât la întâlnirile organizate la București cât și la reprezentanțele teritoriale ale CAFR, să ascult problemele cu care vă confrunțați, să discutăm și să identificăm împreună soluții comune astfel încât să cunoaștem neîmplinirile dar și realizările profesiei noastre.”

Conf. univ. dr. **Gabriel RADU**, Președintele CAFR

„...viitorul activității de audit financiar la nivel național poate fi construit numai împreună și printr-o colaborare permanentă cu membrii”

Un punct esențial al acestui an, a fost procesul de transpunere la nivel național a prevederilor Directivei 2014/56/CE de modificare a Directivei 2006/43/CE, privind auditul legal al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare consolidate privind activitatea de audit statutar și ale Regulamentului european nr. 537/2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public. A fost un proces prioritar, care a implicat mult timp și resurse din partea CAFR și m-am bucurat să văd susținerea dumneavoastră, prin activitatea comitetelor de lucru din cadrul CAFR și prin propunerile comunicate Camerei, cât și suportul instituțiilor profesionale internaționale în cadrul cărora CAFR este membru, pentru a transmite autorităților de reglementare așteptările profesiei la nivel național, corelate cu reglementările adoptate deja în celelalte state membre.

A fost un proces complex, început de organismul de supraveghere a activității de audit statutar încă de la finalul anului 2014, dar care nu s-a finalizat nici în cursul anului 2016. CAFR a solicitat urgentarea transpunerii la nivel național a prevederilor Directivei 2014/56/UE și a opțiunilor lăsate la latitudinea statelor membre prin Regulamentul 537/2014, pentru a răspunde solicitărilor de clarificare primite din partea dumneavoastră (enumerăm, fără a fi limitativ, câteva aspecte: conținutul raportului de audit – raportarea extinsă, perioada de rotație, serviciile de non-audit, comitetul de audit etc.), aspecte care prezintă interes și sunt obligatoriu a fi respectate atât de către auditorii financiari, cât și de entitățile de interes public. Considerăm că implicarea CAFR a fost benefică și în sprijinul activității Ministerului Finanțelor Publice, care a postat spre transparență decizională în 31.10.2016 un prim proiect de lege.

Noile reglementări aduc o serie de cerințe profesionale suplimentare și pentru a face față acestor exigențe este necesar să fim uniți, să dialogăm și să împărtășim între noi din experiența profesională dobândită, toate acestea dublate de menținerea și consolidarea valorilor, a abilităților și competențelor profesionale, construind astfel împreună viitorul profesiei de auditor financiar.

Consideram că cele mai importante calități în activitatea de audit rămân competențele tehnice și atitudinea etică. Societatea și mediul de afaceri așteaptă de la auditorii financiari să furnizeze servicii de calitate, cu integritate și scepticism profesional.

A fost o onoare pentru mine să mă întâlnesc în acest an cu mulți dintre dumneavoastră, auditori și stagiați, atât la întâlnirile organizate la București, cât și la reprezentanțele teritoriale ale CAFR, să ascult problemele cu care se confruntă profesia, să găsim împreună soluții, să ne cunoaștem neîmplinirile dar și realizările.

În calitate de auditor financiar și de Președinte al CAFR, mi-am dat seama că viitorul activității de audit financiar la nivel național poate fi construit numai împreună și printr-o colaborare permanentă cu membrii. De aceea, mesajul meu către dumneavoastră este să vă invit să participați activ la viața profesiei noastre, să vă alăturați proiectelor propuse împărtășind din experiența dumneavoastră pentru a construi o profesie și mai puternică.

Este esențial să menținem o calitate ridicată a serviciilor de audit financiar pentru a răspunde exigențelor ridicate ale mediului de afaceri. În cursul anului 2016 am modificat „Normele privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari”, trecând astfel într-o nouă etapă de abordare a inspecțiilor de calitate, de la punerea accentului pe gradul de suficiență a probelor de audit, la verificarea cu precădere a gradului de adecvare a probelor de audit.

Calitatea serviciilor de audit este dată și de comportamentul etic și profesional al auditorului financiar și, în acest sens, în cursul anului 2016 au fost aprobate o serie de reglementări prin care se stabilesc criteriile pentru definirea bunei reputații a unui membru CAFR. Este important modul în care suntem percepuți de mediul exterior, de clienții de audit și trebuie să demonstrăm seriozitate, corectitudine și etică profesională, condiții esențiale pentru menținerea unei bune reputații, importantă atât pentru fiecare dintre noi, cât și pentru profesie, pe ansamblu.

În acest sens, pentru a veni în sprijinul membrilor, s-a publicat în anul 2016 „Ghidul de bune practici pentru raportarea de către auditorii financiari a tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului”. Obiectivul principal al Ghidului este de a prezenta elementele de bază de care auditorul trebuie să țină cont în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în cadrul misiunilor derulate la entitățile publice și private, precum și pentru stabilirea unui cadru general pentru cunoașterea clienților, pentru identificarea unor potențiale riscuri în gestionarea relației cu clienții și pentru realizarea unui sistem eficient de control intern în vederea evitării acestor riscuri.

In anul 2016 s-a continuat programul anual de pregătire profesională și am încercat să-l optimizăm pentru a fi mai ușor de accesat de către dumneavoastră. „Obligația de a învăța” pe tot parcursul derulării activității este foarte importantă, având în vedere că ritmul de schimbare și inovare este la un nivel maxim, în toate domeniile. Fără a investi permanent în procesul de cunoaștere și învățare, profesia nu va putea ține pasul cu evoluția economică și cu cerințele noilor reguli.

Ca urmare a acordului de traducere semnat cu Federația Internațională a Contabililor, în cursul

anul 2016 am început traducerea și, ulterior, publicarea la începutul anului 2017 a „Manualului de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe”, ediția 2015. Manualul include standardele internaționale de audit care s-au revizuit sau care au fost nou emise față de ediția precedentă tradusă de CAFR și care produc efecte pentru audituri ale situațiilor financiare pentru exerciții financiare care se încheie după 15 decembrie 2016. De asemenea, am publicat și Manualul Codului Etic al Profesioniștilor Contabili, ediția 2015.

Am continuat și în anul care a trecut relațiile de colaborare cu autoritățile de reglementare naționale, cu principalele instituții de la nivel central și teritorial, dar și cu celelalte organisme profesionale naționale și internaționale, pentru a reprezenta profesia de auditor financiar din România în elita profesională internațională. În mod deosebit doresc să mulțumesc reprezentanților Ministerului Finanțelor Publice, care au fost alături de noi și în cursul anului 2016, confirmând buna comunicare instituțională și sprijinul arătat CAFR pentru a pune împreună bazele unor noi proiecte cu privire la viitorul profesiei de auditor și consolidarea încrederii publicului în situațiile financiare auditate de membrii Camerei.

În acest sens, se cuvine să remarc activitatea colegilor mei din cadrul Consiliului CAFR și a Executivului Camerei pentru aderarea la Proiectul Common Content. Proiectul este deschis tuturor organismelor contabile la nivel european și are ca obiectiv principal alinierea programelor educaționale de acces la profesia de auditor financiar la nivelul tuturor statelor membre din cadrul Proiectului, ținând cont de cele mai bune practici recunoscute, cel puțin la nivel european. Astfel, un auditor financiar membru al CAFR va putea obține dreptul de practică mult mai ușor decât până acum în oricare dintre celelalte țări membre, doar prin susținerea unor examene de diferență care se vor axa pe specificitățile țării respective.

Vom continua să facem față oportunităților și provocărilor profesionale pe care le va aduce anul 2017 cu responsabilitate și corectitudine față de încrederea pe care ne-ați acordat-o.

Impreună cu toți membrii Consiliului, suntem extrem de mândri de profesia pe care o reprezentăm, de realizările prezente, suntem convingeți că ne putem aduce contribuția mai mult pentru profesie, iar CAFR, așa cum a făcut-o și până în prezent, poate susține și promova practici profesionale de înaltă calitate.

În paginile prezentului raport veți găsi o prezentare a principalelor activități derulate de CAFR în cursul anului 2016. În măsura în care aveți propuneri privind direcțiile de acțiune ale Camerei pentru viitor, sau orice alte întrebări cu privire la raportul anual de activitate, vă îndemn să ne scrieți și să participați activ la viața organismului nostru profesional.

***Împreună investim și construim
viitorul profesiei de
auditor financiar!***

*Conf. univ. dr. Gabriel RADU,
Președintele CAFR*

2 Despre CAFR

Camera Auditorilor Financiari din România

s-a înființat în anul 1999, prin OUG nr. 75/1999, privind activitatea de audit financiar, republicată și reprezintă la nivel național autoritatea competentă care organizează, coordonează și autorizează desfășurarea activității de audit financiar în România.

În cei 18 ani de existență, CAFR a cunoscut mai multe etape de dezvoltare, în care am reușit cu profesionalism și perseverență să aducem, prin activitatea membrilor noștri, o încredere sporită în activitatea economică și în credibilitatea situațiilor financiare, rol ce ne consolidează poziția alături de celelalte profesii din economie.

**Oportunitate, inovare,
diversitate, integritate
și responsabilitate sunt
valorile noastre de bază
care ne ghidează în tot
ceea ce facem.**

4.397

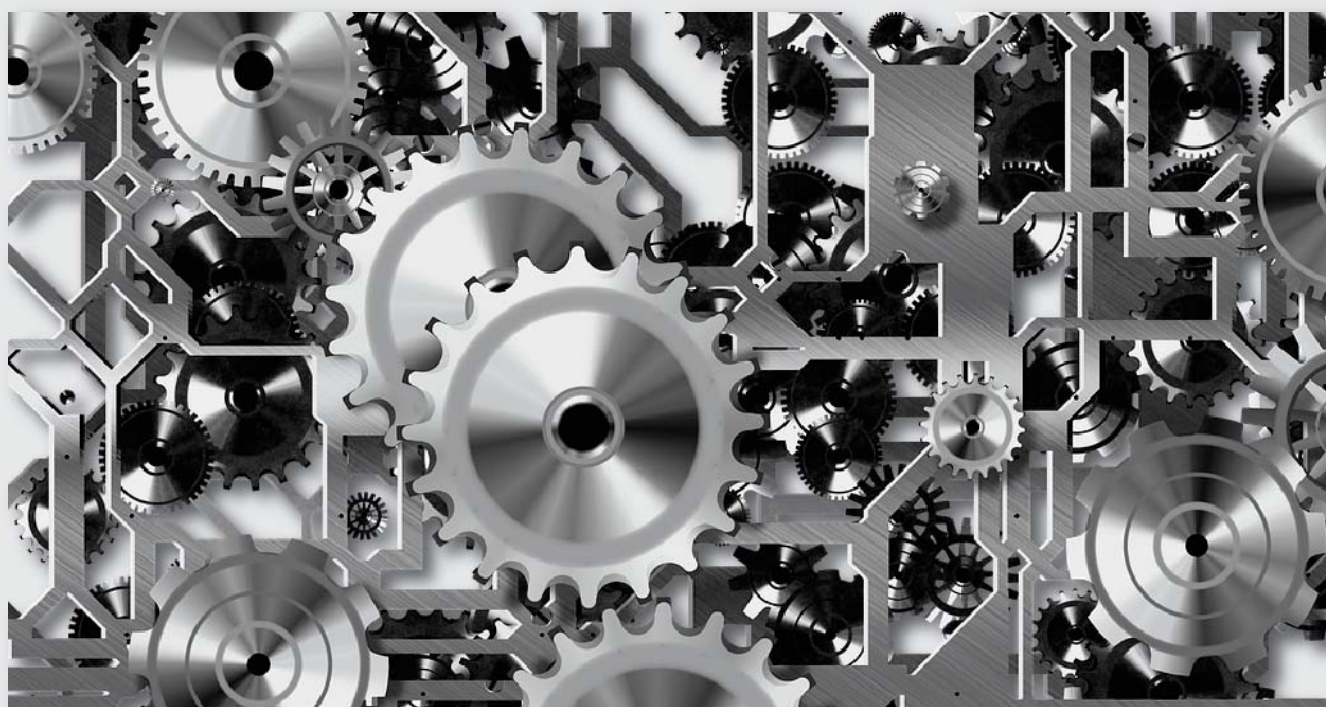
membri ai CAFR
persoane fizice

964

membri ai CAFR
persoane juridice

1.963

stagiați,
membri ai CAFR

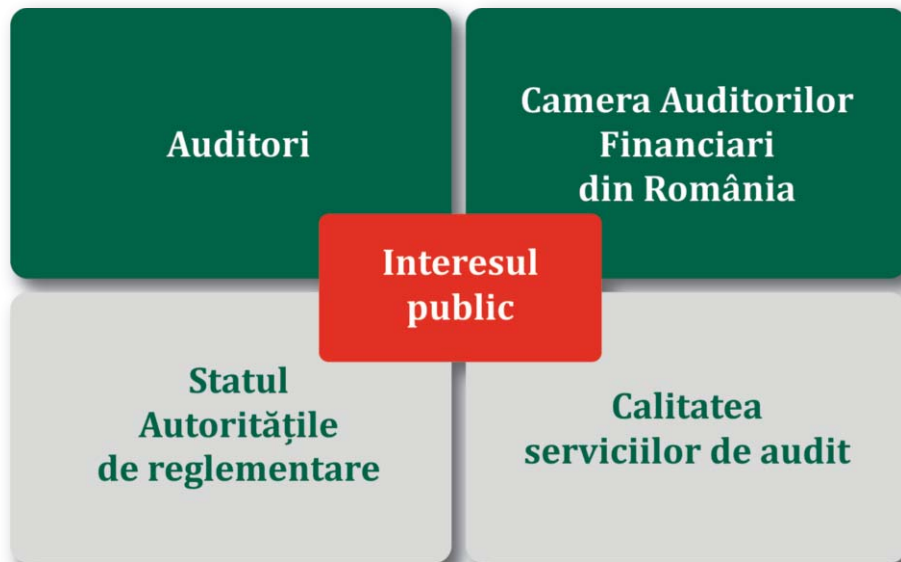

„Camera încurajează auditorii financiari să respecte valorile și cerințele etice și deontologice prevăzute de Codul etic”

CAFR este membru cu drepturi depline al **Federației Internaționale a Contabililor** (IFAC), al **Accountancy Europe (fosta Federație Europeană a Contabililor – FEE)**, al **Federației Internaționale a Experților Contabili Francofoni** (FIDEF), membru instituțional al **Asociației Internaționale pentru Educație Contabilă și Cercetare** (IAAER) și membru asociat al **Proiectului Conținutului Comun** (Common Content Project).

Prin activitățile pe care le desfășoară Camera încurajează auditorii financiari să respecte valorile și cerințele etice și deontologice prevăzute de Codul etic și se asigură printr-un control de calitate riguros că toți membrii CAFR prin serviciile oferite, respectă cerințele standardelor internaționale de audit, pentru a satisface întotdeauna exigențele pieței, ale mediului de afaceri și interesul public.

Perioada 2017—2020 reprezintă o provocare pentru România atât din perspectiva oportunităților, cât și a riscurilor și, în acest sens, rolul organismului profesional este de coalizare a profesiei, de dialog cu reprezentanții guvernului, ai autorităților de reglementare, ai utilizatorilor serviciilor de audit financiar, cât și cu celelalte organisme profesionale, naționale și internaționale dar și cu mediul de afaceri pentru a percepe mai bine rolul auditorului financiar.

Principalele obiective ale CAFR pentru perioada următoare vizează:

- Crearea la nivel național a unei comunități puternice a auditorilor financiari.
- Necesitatea de a demonstra relevanța și importanța profesiei de auditor financiar pentru

interesul public și în sprijinul unei creșteri economice sustenabile.

- Suportul tehnic acordat membrilor noștri.
- Exigențe ridicate privind calificarea profesională și calitatea serviciilor de audit.

Calificare profesională

Reglementăm cadrul profesional necesar pentru certificarea ca auditor financiar și asigurăm programe de pregătire profesională permanentă, pe tot parcursul profesional, pentru menținerea și consolidarea cunoștințelor profesionale.

Membrii noștri au obținut o calificare profesională după o testare riguroasă a competențelor și a pregătirii profesionale și au cunoștințele necesare pentru a contribui prin activitatea lor la consolidarea piețelor financiare la nivel național.

Examenele și programele de pregătire profesională organizate de CAFR sunt o garanție pentru valoarea profesională a membrilor noștri.

Comunitatea membrilor CAFR

Ne-am angajat să aducem oamenii împreună, să răspundem problemelor profesionale ridicate de membrii noștri și să le susținem interesele atât la nivel național, cât și internațional.

Relația cu membrii noștri și o comunitate unită a membrilor CAFR reprezintă garanția unei profesii mai puternice la nivel global. Încrederea este construită pe credibilitatea informațiilor financiare, de natură să constituie un element de decizie în interesul public și, aceasta este furnizată de auditorii financiari, membri ai CAFR.

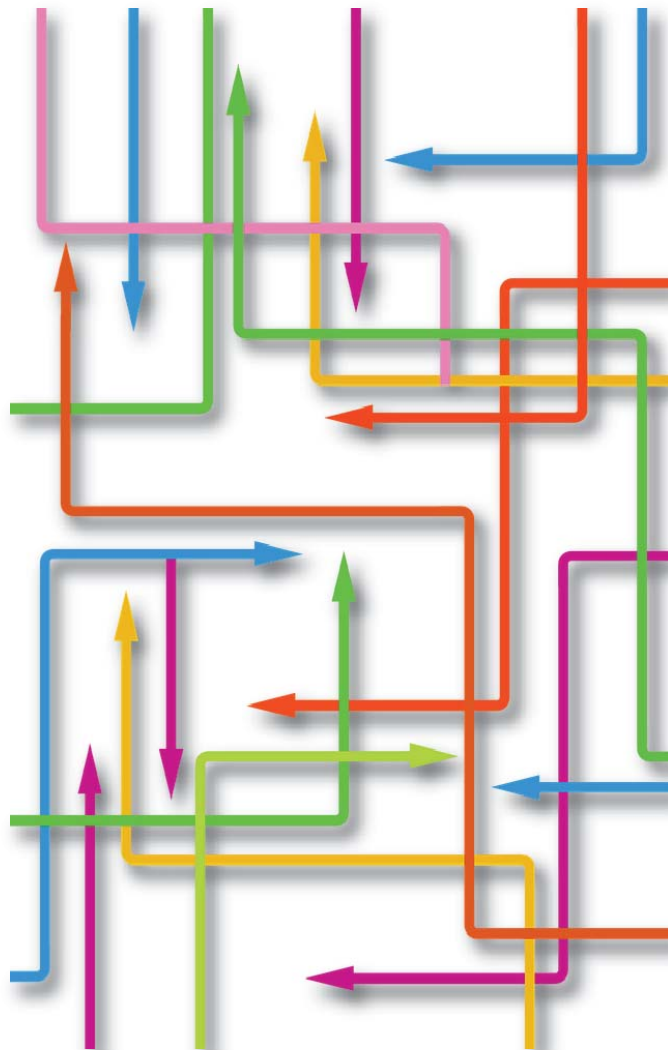

Structura organizațională a CAFR

Sediul central al CAFR este în București și are în coordonare patru reprezentanțe teritoriale: Brașov (pentru auditorii și stagiarii din județele Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Prahova și Sibiu), **Cluj –Napoca** (pentru auditorii și stagiarii din județele Alba, Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Maramureș, Sălaj și Satu Mare), **Iași** (pentru auditorii și stagiarii din județele Bacău, Botoșani, Brăila, Galați, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea) și **Timișoara** (pentru auditorii și stagiarii din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș).

Activitatea CAFR este coordonată de directorul executiv și are în structura organizațională 12 departamente și compartimente care asigură activitatea curentă a CAFR:

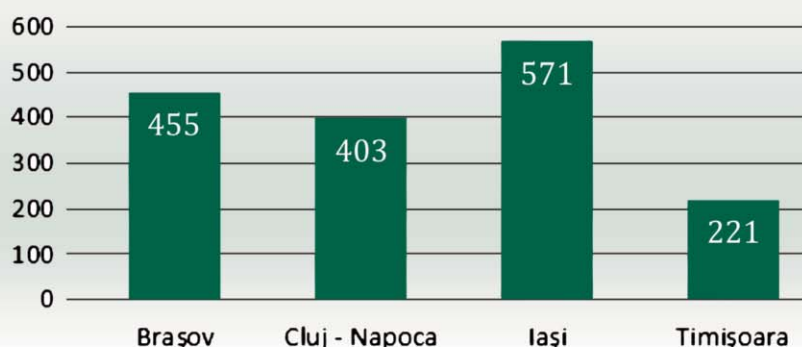
- Activități suport pentru membri: *Departamentul servicii pentru membri*
- Accesul la profesie și coordonarea programelor de pregătire profesională: *Departamentul de admitere, pregătire continuă și stagii*
- Controlul calității activității de audit financiar și respectarea standardelor etice și profesionale: *Departamentul de monitorizare, control și competență profesională, Departamentul de etică, conduită profesională și investigații*
- Metodologie, legislație și reglementare: *Biroul metodologie și reglementări, Compartimentul juridic*
- Activitatea de organizare și funcționare a CAFR: *Compartimentul de audit intern, Departamentul relații interne și secretariat, Departamentul economico-financiar, Departamentul resurse umane și administrativ, Compartimentul IT*
- Comunicare și promovare: *Departamentul de marketing, comunicare și relații internaționale*

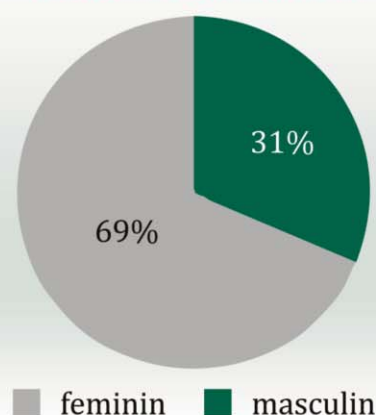
Structura organizațională a CAFR este supervizată de organele superioare de conducere ale Camerei, respectiv Conferința CAFR, Consiliul Camerei și Biroul permanent al Consiliului.

3 CAFR în 2016

Nr. de auditori persoane fizice la 31 dec. 2016 – în cadrul reprezentanțelor CAFR

Structura membrilor CAFR

118

Hotărâri ale Consiliului CAFR, din care 61 de hotărâri au fost adoptate prin corespondență electronică și 57 de hotărâri au fost adoptate prin votul deschis al membrilor Consiliului CAFR, exprimat în mod direct, în cadrul ședințelor de Consiliu.

Conducerea executivă
a emis

58

de **Dispoziții**

22

de **Audiențe la
Președintele Camerei**

Peste

75

de e-mail-uri
de informare
transmise
auditorilor
financiari

**Ordine emise de
Președintele CAFR**

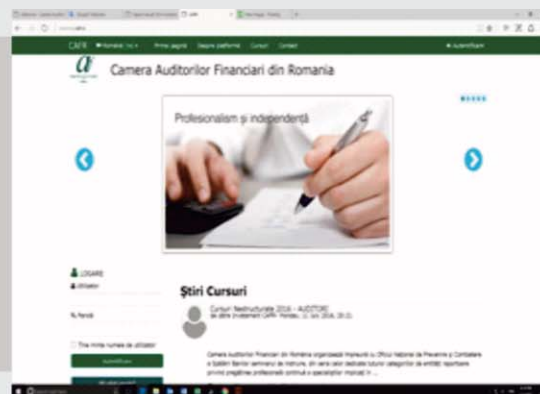
116

301

Inspecții de calitate
efectuate

Noua platformă e-learning

Începând cu anul 2016, auditorii financiari au acces gratuit la cursuri nestructurate pe platforma de curs.

Persoane juridice 2016, număr de contracte, pe tipuri de misiuni

4.307

Audit statutar la alte entități decât cele de interes public

3.044

Proceduri convenite

1.398

Audit financiar (alte misiuni decât cele de audit statutar)

560

Audit statutar la entități de interes public

244

Audit intern

363

Misiuni de revizuire - ISRE 2400

465

Alte tipuri de misiuni (misiuni de asigurare, servicii conexe, situații financiare simplificate)

Persoane fizice 2016, număr de contracte pe tipuri de misiuni

1.371

Proceduri convenite

565

Audit statutar la alte entități decât cele de interes public

255

Audit financiar (alte misiuni decât cele de audit statutar)

111

Audit intern

79

Misiuni de asigurare

69

Alte tipuri de misiuni (misiuni de revizuire, servicii conexe, audit cu scop special)

91

Audit statutar la entități de interes public

4 Raportul directorului executiv al CAFR

Prin activitatea sa aparatul Executiv al CAFR îndeplinește obiectivele Consiliului CAFR și răspunde exigențelor ridicate ale membrilor noștri.

În ultimele 12 luni am priorizat o serie de activități care să răspundă așteptărilor dumneavoastră.

O nouă platformă e-learning a fost implementată în cursul anului 2016. Platforma e-learning se dorește a fi mult mai dezvoltată decât cea precedentă, permițând înscrierile directe la cursurile organizate de CAFR în acest sistem, gestionarea de către fiecare participant a pregătirii sale profesionale organizate în sistem e-learning, interacțiunea cu lectorul, susținerea de teste on-line de către participanții la cursuri, evaluarea lectorului și a programului de pregătire organizat de CAFR, accesul la o serie de alte cursuri de pregătire incluse în programul de pregătire profesională nestructurată, accesul la o bibliotecă virtuală de materiale/suport de curs, posibilitatea de a-și descărca certificatul de participare la cursuri, precum și alte opțiuni.

Sperăm ca pe viitor să formăm în cadrul platformei de cursuri, un grup de comunicare la nivelul fiecărei discipline, pentru a permite schimbul de experiență între lectori și cursanți.

Pentru a facilita comunicarea cu viitorii membri și mai ales pentru a fi „mult mai deschiși și transparenți” pentru accesul la profesia de auditor financiar s-a editat o carte care cuprinde subiecte orientative pentru cei care doresc să se pregătească pentru susținerea examenului de competență profesională. Subiectele prezentate ca exemplu, alături de stagiul de pregătire teoretică și practică, precum și de cursurile de pregătire profesională anuală reprezintă un instrument suplimentar care poate fi utilizat în vederea acumulării cunoștințelor necesare susținerii și promovării examenului.

Totodată, am îmbunătățit comunicarea cu membrii noștri. Peste 75 de e-mail-uri de informare au fost transmise în cursul anului 2016 către auditori și stagiați. Ultimele informații din domeniu au fost publicate pe site-ul CAFR, în buletinul informativ lunar „InfoAudit”, pe forumul Camerei sau pe rețelele de socializare. Doresc să vă încurajez să utilizați mult mai activ forumul Camerei, pentru a pune în discuție problemele dumneavoastră profesionale iar prin această modalitate de comunicare puteți face un schimb de bune practici cu ceilalți colegi din profesie.

„Doresc să vă încurajez să utilizați mult mai activ forumul Camerei, pentru a pune în discuție problemele dumneavoastră profesionale“

Pentru a asigura recunoașterea profesiei de auditor financiar obținută în România la nivelul celorlalte state membre, ne-am implicat într-un proiect ambițios – Proiectul „Common Content”, alături de organisme profesionale din Belgia, Franța, Germania, Italia, Irlanda, Marea Britanie și Olanda.

Executivul CAFR a sprijinit activitatea Consiliului Camerei pentru a asigura reprezentarea profesiei la nivel național și internațional. Toate activitățile prezentate în acest raport au fost realizate de oamenii din echipa noastră, oameni inimoși care sunt alături de dumneavoastră.

2016 a fost un an în care am continuat și o serie de activități organizaționale interne, necesare bunei funcționări a aparatului executiv al CAFR. A fost primul an în care Compartimentul de audit intern din cadrul Camerei a devenit funcțional. În acest sens, pe plan intern ne-am propus să identificăm riscurile existente la nivel organizațional și am încercat să le prevenim prin crearea unor proceduri adecvate, flexibile, care să fie cunoscute și aplicate de colegii noștri din executiv.

Un alt element important a fost pregătirea profesională a colegilor din executivul CAFR, cu precădere a inspectorilor din cadrul *Departamentului de monitorizare, control și competență profesională*, pentru a ne asigura că aceștia dispun de experiența necesară pentru desfășurarea inspecțiilor de control al calității în mod eficient, adecvat, pentru a identifica problemele sau neregulile din activitatea de audit financiar desfășurată de membrii noștri.

Și pentru anul 2017 vom continua să facem față provocărilor și oportunităților care vor apărea și suntem convinși că putem răspunde așteptărilor dumneavoastră atâta timp cât vom comunica împreună.

Cristina Cerbu,

Director executiv al CAFR

5 Mediul actual și provocările profesionale pentru o dezvoltare durabilă a profesiei

Profesia de auditor financiar este o profesie dinamică, care trebuie să se adapteze permanent, să facă față provocărilor impuse atât de practica națională și internațională, de legislație, de nevoile utilizatorilor, cât și de tendințele curente ale tehnologiei moderne privind automatizarea proceselor, a datelor și a tehnicilor. Planificarea strategică axată atât pe resurse umane, cât și pe resurse IT și tehnologice, trebuie să primeze. Progresul tehnologic în domeniul IT și globalizarea pe care o atrage după sine sunt realități care nu pot fi evitate și, împreună cu alte elemente complementare, precum educația auditorului, mediul socio-tehnic al firmei și tonul de la nivelul structurilor de conducere, trebuie avute în considerare în dezvoltarea profesională.

Lumea în care membrii noștri și viitori membri își desfășoară activitatea evoluează într-un ritm alert. Viteza și volumul de schimbare la nivel glo-

bal generează cerințe auditorilor financiari, creând noi incertitudini și noi oportunități. Pentru a asigura viitorul profesiei, CAFR trebuie să înțeleagă și să maximizeze aceste oportunități în interesul membrilor noștri.

Există reglementări noi care sfidează raționamentele de afaceri din trecut. Noile modele de afaceri, piețele globalizate, noile clase de active și noii factori de risc fac ca acest viitor rapid să constituie o provocare deosebită, dar mai ales o oportunitate. Toți trebuie să ne pregătim pentru un viitor în care inovația și perturbările aferente fiecărui aspect al societății vor afecta mediul de afaceri.

Rolul auditorului financiar se schimbă și, este și cazul să se schimbe, pentru ca firmele să își poată ajuta clienții să țină pasul cu tendințele în permanență modificare care rescriu regulile de afaceri.

Provocări curente majore pentru profesia de auditor financiar

Creșterea capacităților și a aptitudinilor profesionale

Înțelegerea și îmbrățișarea noilor tehnologii, în vederea activării într-o economie globală competitivă

Consolidarea cunoștințelor teoretice și practice

Punerea la curent cu tendințele de afaceri ale pieței globale

Adaptarea rapidă la schimbări

Înțelegerea impactului conectivității mobile și al modelelor de afaceri digitale

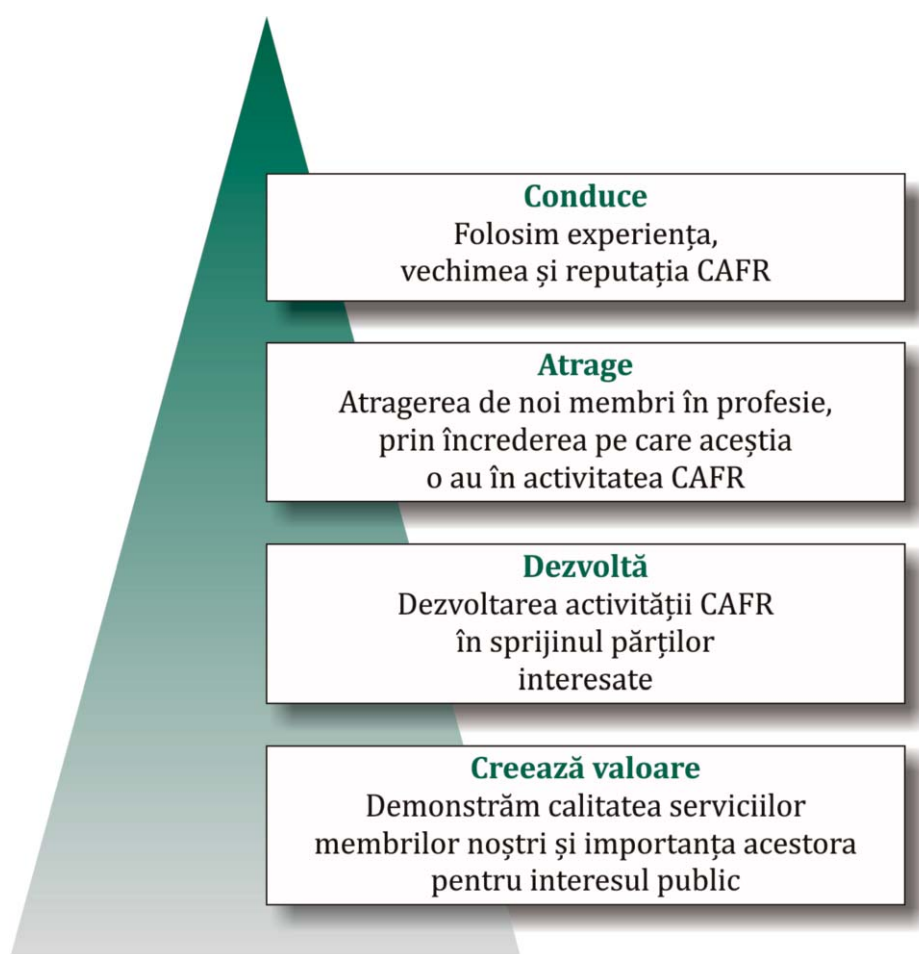
Adaptarea la reglementările legale în permanentă schimbare și la noutățile economice

Viteza și volumul de schimbare la nivel global generează cerințe auditorilor financiari, creând noi incertitudini și noi oportunități

Strategia CAFR pentru perspectiva 2020

Considerăm că reputația națională și internațională a CAFR, influența noastră și amprenta celor 18 ani de activitate ne fac să fim percepuți de către autoritățile de reglementare, de membrii noștri, de alte organisme profesionale, precum și

de către utilizatorii serviciilor de audit financiar, drept un organism profesional puternic, care poate oferi o profesie plină de satisfacții pentru membrii noștri de astăzi și de mâine.

Strategia CAFR pentru perspectiva 2020 este construită pentru a oferi membrilor noștri un viitor al profesiei previzibil, constând într-o serie de concepte cu rolul de a revigora continuu ecosistemul necesar dezvoltării CAFR și a profesiei de auditor financiar.

Direcțiile strategice pe care CAFR se va axa în perioada următoare au la bază provocările cheie cărorora profesioniștii contabili vor trebui să le facă față pentru a fi competitivi și pentru a-și întări capacitățile și aptitudinile profesionale:

- Înțelegerea și adaptarea la noile tendințe internaționale în domeniul auditului;
- Dezvoltarea agilității în afaceri, pentru a răspunde cerințelor pieței;
- Îmbrățișarea tehnologiilor emergente, pentru a vorbi aceeași limbă asemeni clienților lor confrunțați cu o economie globală competitivă;
- Consolidarea cunoștințelor prin participarea la programe de dezvoltare profesională continuă;
- Adaptarea rapidă la schimbări, pentru a ține pasul cu inovațiile;
- Anticiparea și pregătirea pentru a face față unui drum plin de complexități și incertitudini impuse de autorități, inclusiv de noi re-

glementări și de modificări ale mediului economic;

- Necesitatea unui comportament pro-activ prin creșterea gradului de conștientizare a publicului larg cu privire la rolul social și necesitatea auditului financiar.

Managementul schimbării reprezintă o competență necesară și valoroasă care afectează sistemele financiare și constituie un accelerator al performanței în afaceri.

Profesia de auditor financiar din România nu este și nu poate fi o profesie izolată, ea trebuie privită și gândită în conexiune cu celelalte profesii libere din România și în deplină armonie cu legislația comunitară și cu prevederile internaționale emise de structurile cu rol de reglementare în domeniu. Într-o perioadă în care informațiile circulă aproape în timp real, transparența serviciilor, dialogul cu membrii și stagiarii, colaborarea cu instituțiile abilitate și părțile interesate sunt esențiale.

**Anul 2017
va fi guvernat
de următoarele
direcții strategice,
menite să întărească
activitatea CAFR
și să răspundă
nevoilor membrilor
și altor părți
interesate**

Creșterea vizibilității profesiei

Furnizarea de servicii de înaltă calitate

Promovarea tendințelor internaționale în domeniu

Întărirea bunei reputații a profesiei de auditor financiar

Pregătirea profesională

Consolidarea reprezentanțelor regionale

6 Rezultatele noastre din anul 2016

- 1 Activitate legislativă
- 2 Activități interne
- 3 Publicații
- 4 Activitatea Reprezentanțelor

1 Activitate legislativă

Transpunerea la nivel național a prevederilor europene în domeniul auditului statutar

Și în anul 2016 au fost continuate discuțiile privind transpunerea la nivel național a Directivei Parlamentului European și a Consiliului 2014/56/UE de modificare a Directivei 2006/43/CE privind auditul legal (statutar) al si-

tuațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare consolidate și a Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului 2014/537 privind cerințele specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei Comisiei 2005/909/CE.

CAFR consideră binevenită actuala Reformă în Audit la nivel european, întrucât se așteaptă ca aceasta să poată asigura un echilibru al pieței, având totodată capacitatea de a consolida un sistem european care să promoveze calitatea în audit și care să contribuie la recâștigarea încrederii investitorilor în situațiile financiare, un ingredient esențial al investițiilor și al creșterii economice din Europa.

Pe parcursul anului 2016 au existat întâlniri atât cu organismul de supraveghere – CSIPPC, cât și cu Ministerul Finanțelor Publice (MFP) cu privire la forma finală a proiectului legislativ, cu privire la prevederile cuprinse în Regulamentul nr. 537/2014 lăsate la latitudinea statelor membre,

cât și referitor la statutul, la modul de organizare și de funcționare a organismului de supraveghere a activității de audit statutar și la atribuțiile care pot fi delegate organismului nostru profesional.

Ministerul Finanțelor Publice a publicat proiectul de lege spre transparență decizională în data de 31.10.2016. CAFR a transmis proiectul normativ tuturor auditorilor financiari, au fost centralizate propunerile primite din partea membrilor Cămei și au fost comunicate către MFP.

Transpunerea în regim de urgență în prima parte a anului 2017 a celor două reglementări europene, se impune ca urmare a modificărilor și cerințelor obligatorii pe care acestea le stabilesc atât în sarcina auditorilor financiari, cât și pentru entitățile de interes public (enumerăm, fără a fi limitativ câteva aspecte: conținutul raportului de audit – raportarea extinsă, perioada de rotație, serviciile de non-audit, comitetul de audit etc.).

Ghidul de bune practici pentru raportarea de către auditorii financiari a tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, aprobat prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 103/2016

Conform obligațiilor asumate de CAFR în relația cu Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor și pentru a veni în sprijinul activității derulate de membrii noștri, cu sprijinul comitetului de lucru înființat la nivelul CAFR în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în anul 2016 am elaborat un Ghid de bune practici.

Obiectivul principal al Ghidului este de a prezenta elementele de bază de care auditorul trebuie să țină cont în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în cadrul misiunilor derulate la entitățile publice și private, precum și pentru stabilirea unui cadru general pentru cunoașterea clienților, identificarea unor potențiale riscuri în gestionarea relației cu clienții și pentru realizarea unui sistem eficient de control intern în vederea evitării acestor riscuri.

Recomandările cuprinse în Ghid nu sunt exhaustive sau limitative, fiecare auditor urmând să-și individualizeze, după caz, orice procedură consi-

derată a fi necesară pentru a asigura conformitatea cu legislația în vigoare.

Normele privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari

În cursul anului 2016, prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 18/10.03.2016 au fost aprobate „Normele privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari”. Normele stabilesc condițiile și procedurile de efectuare a revizuirilor pentru asigurarea calității auditului financiar de către CAFR, reglementând organizarea și funcționarea sistemului de asigurare a calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, membri ai CAFR.

Motivele care au stat la baza modificării normelor privind revizuirea calității activității de audit financiar aplicabile până în anul 2016 au vizat printre altele:

- Abordarea unei selecții mixte (risc-ciclu) a membrilor CAFR care sunt incluși în programele de revizuire a calității, în conformitate cu prevederile SMO 1 (Declarația privind obligațiile membrilor – Asigurarea calității), emise de IFAC.
- Abordarea unei selecții a angajamentelor care urmează să fie verificate la nivel de partener, auditor asociat în firma respectivă.
- Trecerea treptată a sistemului de monitorizare practicat până în anul 2016, bazat pe principiul verificării existenței probelor de audit (formă), la o verificare mixtă existență – conținut (fond).
- Transparența mai mare a procesului de monitorizare prin eliminarea oricăror posibile suspiciuni cu privire la integritatea și competența echipelor de inspecție ale DMCCP.

Normele privind buna reputație a auditorului financiar

Profesia de auditor financiar are o importantă latură socială, aceasta fiind desfășurată în folosul oamenilor, al societății în general. Percepția societății asupra profesiei este esențială, lipsa de încredere generând lipsa de clienți, de onorarii și, în final, falimentul. Este, așadar, în interesul furnizorilor de servicii de audit să ofere garanții cu privire la buna lor reputație, ca o garanție a transparenței, a obiectivității și a calității activității prestate.

În seria eforturilor Camerei pentru creșterea încrederii în serviciile oferite de membrii săi, în concordanță cu abordarea internațională realizată de cele mai importante țări care au o tradiție și un cuvânt semnificativ de spus în domeniul auditului, în anul 2016 au fost adoptate „Normele privind buna reputație a auditorului financiar”, prin Hotărârea Consiliul CAFR nr. 27/2016.

Normele stabilesc criteriile pentru definirea bunei reputații a auditorului financiar, atât pentru persoanele fizice active/non-active cât și pentru persoanele juridice, precum și condițiile și procedura de retragere a autorizării auditorului financiar, dacă buna reputație a acestuia a fost compromisă.

Conform legislației în vigoare, situațiile care pot duce la compromiterea bunei reputații se analizează în funcție de îndeplinirea de către un auditor financiar a următoarelor criterii:

- nu a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenție;
- nu a fost luată față de persoana fizică o măsură preventivă privativă sau restrictivă de libertate în cadrul unui proces penal, în cazul

în care se efectuează cercetări sub aspectul săvârșirii unei infracțiuni cu intenție;

- persoanei fizice nu i-a fost aplicată pedeapsa complementară și/sau pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării activității de audit financiar;
- persoanei fizice nu i-a fost aplicată măsura de siguranță prin care i s-a interzis exercitarea profesiei de auditor financiar;
- nu a fost sancționat disciplinar sau administrativ de către alte autorități, instituții sau organisme române ori străine din domeniul financiar-contabil, pentru aspecte de natură profesională;
- nu i-au fost aplicate restricții pentru a desfășura activități în domeniul financiar-contabil de către autorități, instituții sau organisme române sau străine din domeniul financiar-contabil.

Potrivit Normelor pentru buna reputație, toți membrii CAFR persoane fizice și juridice au obligația să depună anual, până la 31 martie, o Declarație privind respectarea criteriilor de bună reputație.

2 Activități interne

Anul 2016 a fost marcat de o serie de întâlniri și evenimente profesionale, atât cu membrii și stagiarii Camerei, cât și cu reprezentanți ai mediului de afaceri, ai celorlalte organisme profesionale din domeniu, ai principalelor autorități de reglementare a profesiei, dar și cu reprezentanți din cadrul instituțiilor statului.

Respectându-și angajamentele de deschidere, transparență și dialog permanent cu membrii, **Conferința anuală ordinară** a Camerei Auditorilor Financieri din România a avut loc la data de 26 martie 2016, reunind 429 de participanți prezenți din cei 2.704 auditori financiari care își îndeplinesc obligațiile față de Cameră la 31 decembrie 2015.

Ziua Națională a Auditorului Financiar din România, devenită deja o tradiție pentru profesia de auditor financiar din țara noastră, s-a desfășurat în acest an sub deviza „**Uși deschise și receptivitate la CAFR**” și a fost organizată la București și la reprezentanțele regionale ale CAFR din Cluj-Napoca, Iași, Brașov și Timișoara în data de **26 octombrie 2016**.

Continuând tradiția informărilor și dezbaterilor cu membrii și părțile interesate axate pe subiectele curente, în data de 10 noiembrie 2016 a avut la București evenimentul cu tema „**Impactul reformei europene în audit asupra profesiei de auditor financiar și a mediului de afaceri din România**”. În cadrul evenimentului s-au analizat, în principal, **modificarea raportului de audit și noile cerințe europene în ceea ce privește raportarea extinsă**, împreună cu cele mai importante instituții care monitorizează și reglementează piața serviciilor financiar-bancare și nebankare din România (Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile), precum și cu reprezentanți ai organismelor profesionale de prestigiu, auditori, reprezentanți ai companiilor de interes public, în special și ai mediului de afaceri în general.

Totodată, s-au dezbătut și o serie de alte noutăți aduse de reglementările Uniunii Europene, prin Directiva 2014/56/UE de modificare a Directivei 2006/43/CE privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și Regulamentul nr. 537/2014 privind cerințele specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public, cu referire la comitetul de audit la entitățile de interes public, la pe-

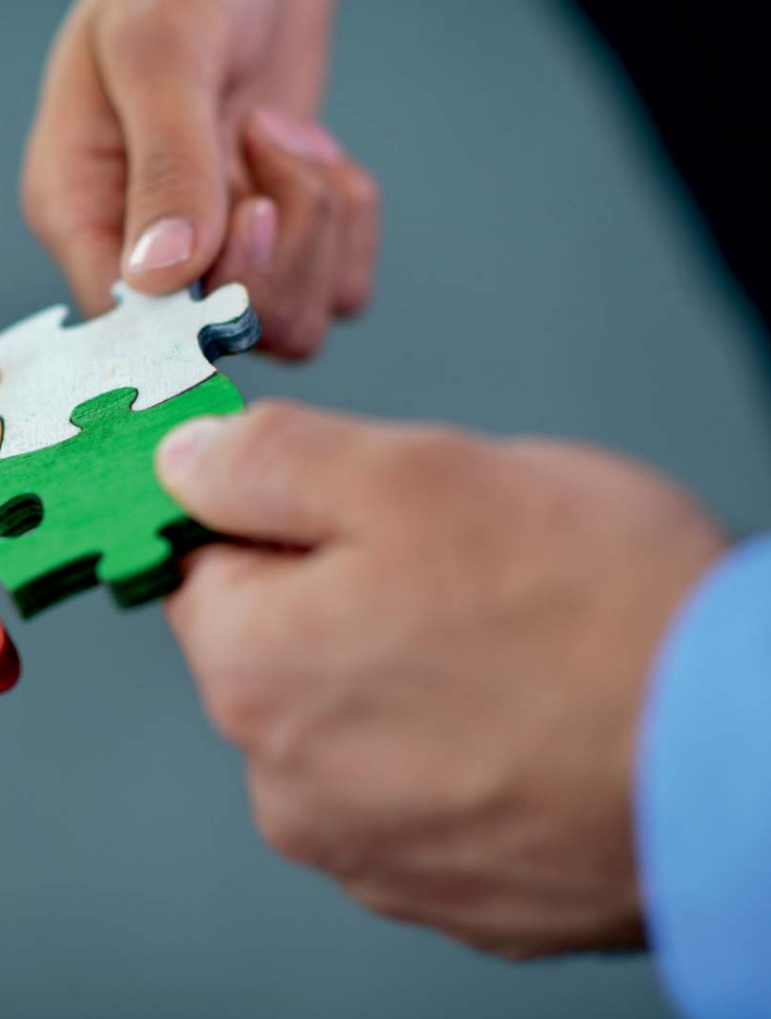

rioda de rotație și la interzicerea prestării anumitor servicii de non-audit către clientul de audit.

În parteneriat cu **Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor** au fost organizate manifestări interactive adresate membrilor pentru racordarea la cele mai recente modificări și tendințe naționale și internaționale din profesie.

Bunele relații de cooperare între Camera Auditorilor Financieri din România și **Corpul Expertilor Contabili și Contabililor Autorizați din România** au continuat și în anul 2016, prin participarea la evenimente comune, dar și prin organizarea în comun, la sfârșitul lunii septembrie la București, a Consiliului și Adunării Generale a membrilor Federației Europene a Contabililor – FEE (redenumită, începând cu decembrie 2016, Accountancy Europe). În cadrul acestei reuniuni au fost purtate discuții la nivel înalt cu cei mai importanți profesioniști în domeniu referitor la viitorul auditului și contabilității, la standardele internaționale în secolul 21, la fiscalitate dar și la rolul profesiei.

Evenimentele regionale dedicate membrilor Camerei și actorilor de pe piața economico-financiară românească s-au materializat prin implementarea Protocolului de colaborare încheiat cu **Camera de Comerț și Industrie a României**, mai precis prin organizarea în anul 2016 a

două întâlniri profesionale la Constanța și Arad, cu scopul de a aduce în atenția mediului de afaceri importanța profesiei de auditor financiar.

Într-o perioadă în care competitivitatea se traduce prin succesul în practică, Camera recunoaște importanța consolidării relațiilor cu mediul de afaceri. Prin urmare, reprezentanții CAFR au participat la evenimente organizate de „**Afaceri.ro**” la Piatra-Neamț și la Oradea, cu scopul de a promova profesia de auditor financiar și de a sublinia necesitatea achiziției serviciilor de audit. Manifestările organizate de Afaceri.ro prezintă cel mai mare program național de conferințe locale de afaceri și reunesc reprezentanți ai mediului de afaceri și ai administrațiilor locale și naționale, pentru a stimula dezvoltarea economică echilibrată pe întreg teritoriul României.

În anul 2016 s-au menținut bunele relații de lucru, colaborare și dialog cu **Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile**, organismul de supraveghere a activității de audit statutar din România, atât în ceea ce privește transpunerea la nivel național a prevederilor comunitare privind reforma profesiei de audit statutar, aprobate în anul 2014, cât și în ceea ce privește activitățile curente, ca rezultat al supravegherii exercitate de către CSIPPC asupra activității de audit statutar.

Colaborarea activă cu **Ministerul Finanțelor Publice** a continuat și în anul 2016, CAFR fiind invitată la numeroase consultări, întâlniri de lucru și participând la ședințele **Comitetului pentru Audit Public Intern, Unității Centrale pentru Audit Public Intern (UCAPI), Comisiei de Dialog Social**, precum și la întâlnirea organizată în luna septembrie 2016 în vederea discutării noilor măsuri de simplificare și debirocratizare – un subiect deosebit de actual al societății românești.

Anul 2016 a marcat lansarea Proiectului „**Mecanisme eficiente pentru prevenirea și combaterea corupției în administrația publică**”, finanțat de Comisia Europeană prin Programul Național aferent Fondului pentru Securitate Internă – componenta pentru Cooperare Polițienească, coordonat de **Direcția Generală Anticorupție**, al cărui partener este Camera Auditorilor Financiar din România. Proiectul urmează a se derula pe o perioadă de patru ani începând cu luna iunie 2016. Rolul CAFR în acest proiect este acela de a asigura participarea unui lector la sesiunile de pregătire de specialitate a personalului implicat în procesul de achiziții publice și al gestionării fondurilor europene, din perspectiva prevenirii corupției. În subsidiar, rolul CAFR va fi acela de a stabili de comun acord cu DGA tematica cursurilor, de a asigura suporturile de curs și, în final, va participa cu documente suport la realizarea unui Ghid de bune practici în acest domeniu.

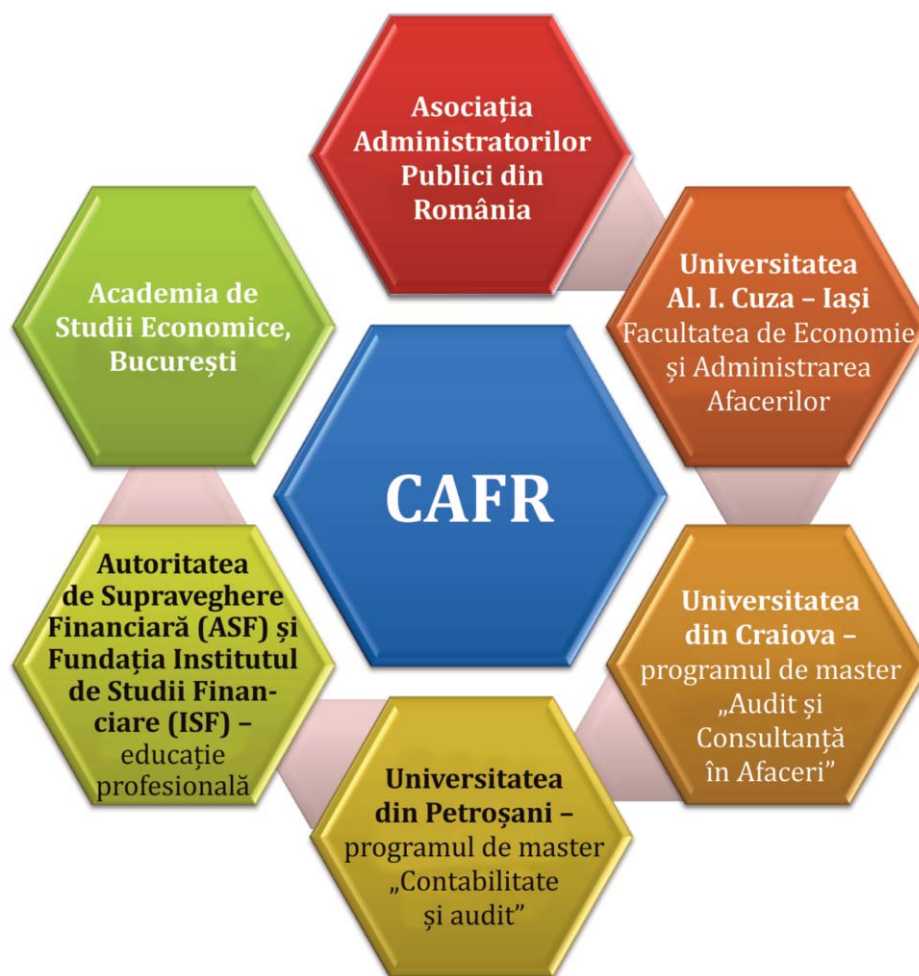
La solicitarea membrilor noștri, am organizat în cursul anului 2016 o serie de întruniri – mese rotunde, pe diferite teme profesionale, atât la București cât și la reprezentanțele CAFR. În București ne-am întâlnit cu ocazia cursurilor de pregătire profesională anuală iar la nivelul reprezentanțelor teritoriale ale Camerei au fost organizate cel puțin două, trei astfel de întâlniri.

Am susținut propunerile profesiei în relația cu Ministerul Finanțelor Publice, referitor la proiectele legislative care vizează domeniul financiar-contabil, ne-am implicat alături de Uniunea Profesiilor Liberale din România la reglementarea profesiilor liberale la nivel național, am purtat discuții și am formulat propuneri cu privire la reglementările Autorității de Supraveghere Financiară în domeniul activității de audit statutar la entitățile reglementate și supravegheate de ASF, am analizat împreună cu reprezentanții Ministerului Fondurilor Europene și ai Agenției Naționale pentru Achiziții Publice problema auditării fondurilor europene, am discutat cu reprezentanții Curții de Conturi a României și ai Autorității de Audit, cu privire la reglementarea optimă a domeniului auditului financiar.

Pe parcursul anului 2016, Camera și-a întărit colaborarea și cu celelalte organizații și organisme profesionale interne (**Camera Consultanților Fiscali, Uniunea Profesiilor Liberale din România, Uniunea Națională a Practicienilor în**

Insolvență, Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România), dar și cu mediul universitar, cu **Asociația Facultăților de Economie din România (AFER)**, participând la peste 40 de evenimente organizate la nivel național.

Protocoale de colaborare cu alte instituții și organisme, la nivel național, încheiate în cursul anului 2016

3 Publicații

Traducerea și publicarea **Manualului de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe – Ediția 2015**

Ca obligație asumată în calitatea sa de membru al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC), privind adoptarea și promovarea standardelor emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB), pe parcursul anului 2016 CAFR a coordonat procesul de traducere a acestora în limba română, sub supravegherea CSIPPC, finalizat cu publicarea Standardelor în cursul lunii ianuarie 2017.

Textul publicat al Manualului IAASB reprezintă traducerea fidelă din limba engleză în limba română a reglementărilor, nefiind aduse niciun fel de modificări (eliminări, adăugiri sau adaptări) materialelor publicate de către IFAC. Reglementările IAASB sunt preluate și adoptate ca atare de către Camera Auditorilor Financiarți din România, cu avizul organismului de supraveghere publică a activității de audit statutar.

Structura celor 3 volume ale Manualului IAASB, ediția 2015:

- **Volumul I** cuprinde o Prefață la Reglementările Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe, un Glosar de termeni, Standardul Internațional privind Controlul

Calității (ISQC), Standardele Internaționale de Audit în vigoare (ISA) și Nota Internațională privind Practica de Audit (IAPN), precum și o serie de **standarde noi și revizuite**:

- ISA 260 (Revizuit), Comunicarea cu persoanele responsabile cu guvernanta;
- ISA 570 (Revizuit), Continuitatea activității;
- ISA 700 (Revizuit), Formarea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare;
- ISA 701 (Nou), Comunicarea aspectelor cheie de audit în raportul auditorului independent;
- ISA 705 (Revizuit), Modificări ale opiniei raportului auditorului independent;
- ISA 706 (Revizuit), Paragrafele de evidențiere a unor aspecte și paragrafele privind alte aspecte din raportul auditorului independent;
- ISA 720 (Revizuit), Responsabilitățile auditorului cu privire la alte informații.

- **Volumul II** cuprinde Standardele Internaționale privind Misiunile de Revizuire (ISRE), Standardele Internaționale privind Misiunile de Asigurare (ISAE) și Standardele Internaționale privind Serviciile Conexe (ISRS).

- **Volumul III** cuprinde un Cadru pentru calitatea auditului, care descrie factorii ce contribuie la calitatea auditului, considerați din perspectiva misiunii, a firmei de audit și din perspectivă națională și un Cadru internațional pentru misiunile de asigurare modificat, care a înlocuit Cadrul internațional pentru misiunile de asigurare, inclus în anii trecuți în Volumul II.

Traducerea și publicarea Manualului Codului Etic al Profesioniștilor Contabili – Ediția 2015

Pentru a veni în sprijinul membrilor săi și al stagiariilor în audit financiar, CAFR a coordonat, sub supravegherea CSIPPC, procesul de traducere în limba română a Manualului Codul Etic al Profesioniștilor Contabili, ediția 2015, finalizat cu publicarea acestuia în cursul lunii ianuarie 2017.

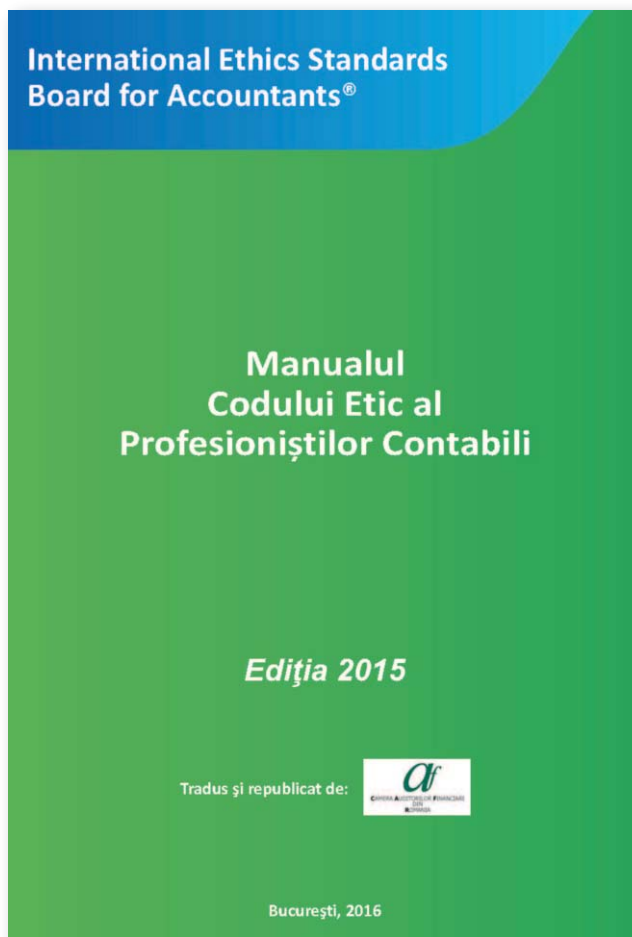
Codul Etic al Profesioniștilor Contabili este structurat în trei părți:

Partea A cuprinde principiile etice fundamentale pentru profesioniștii contabili și cadrul conceptual care trebuie aplicat pentru identificarea amenințărilor privind conformitatea cu acestea, evaluarea amenințărilor și aplicarea măsurilor de protecție în vederea eliminării sau reducerii amenințărilor la un nivel acceptabil.

Partea B descrie modul în care liber profesioniștii contabili trebuie să aplice cadrul conceptual în situații specifice.

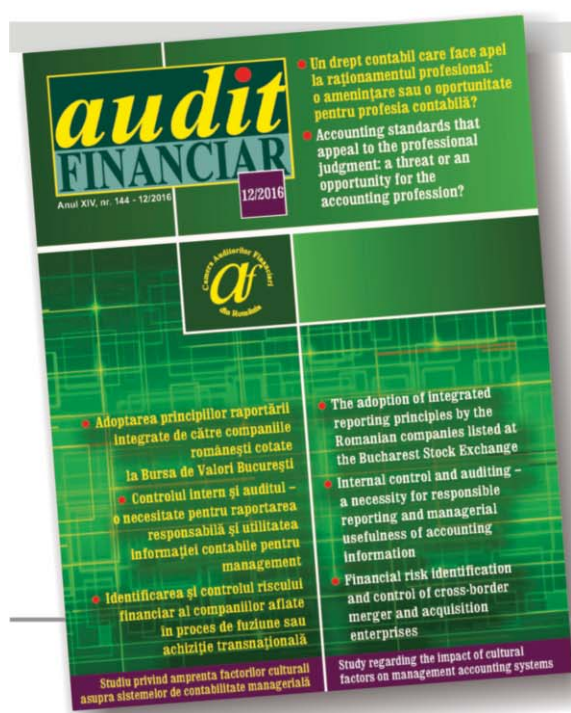
Partea C prezintă modul în care profesioniștii contabili angajați trebuie să aplice cadrul conceptual în situații specifice, acest capitol putând fi relevant și pentru liber profesioniștii contabili, în anumite circumstanțe.

Părțile B și C furnizează, de asemenea, exemple de măsuri de protecție prin care pot fi abordate

amenințărilor la adresa conformității cu principiile fundamentale, precum și exemple de situații în care amenințărilor nu pot fi abordate și, prin urmare, circumstanța sau relația care le generează trebuie evitată.

Revistele CAFR și alte publicații editate

Revista Audit Financiar

- 14 ani de activitate
- 12 numere de Revistă, 62 de articole publicate
- indexarea în 8 baze de date internaționale
- modificarea paginii web a revistei
- s-a creat un cont pe platforma Google Scholar pentru monitorizarea citărilor
- s-a încheiat un parteneriat cu CrossRef, care atribuie un cod unic de identificare a articolelor publicate în revistă

AUDIT FINANCIAR
CAMERA AUDITORILOR FINANCIARI DIN ROMANIA - CHAMBER OF FINANCIAL AUDITORS OF ROMANIA
ACCOUNTING, AUDITING
Adresă de e-mail confirmată pe cafr.ro - Pagina de pornire
Profilul meu este public

Editați Urmărește

Titlu Adăugați Mai multe 1-20 Citat de Anul

Revista Practici de Audit

În anul 2016, CAFR a continuat editarea revistei cu apariție trimestrială „Practici de Audit”, care a ajuns la numărul 20. Comparativ cu revista „Audit Financiar”, axată mai mult pe cercetarea academică și studiile științifice, revista „Practici de Audit” cuprinde studii de caz, comentarii, consultanță, exemple de bune practici din țară și din străinătate, răspunsuri la probleme ridicate de cititori, alte informații utile din domeniu, din țară și din străinătate.

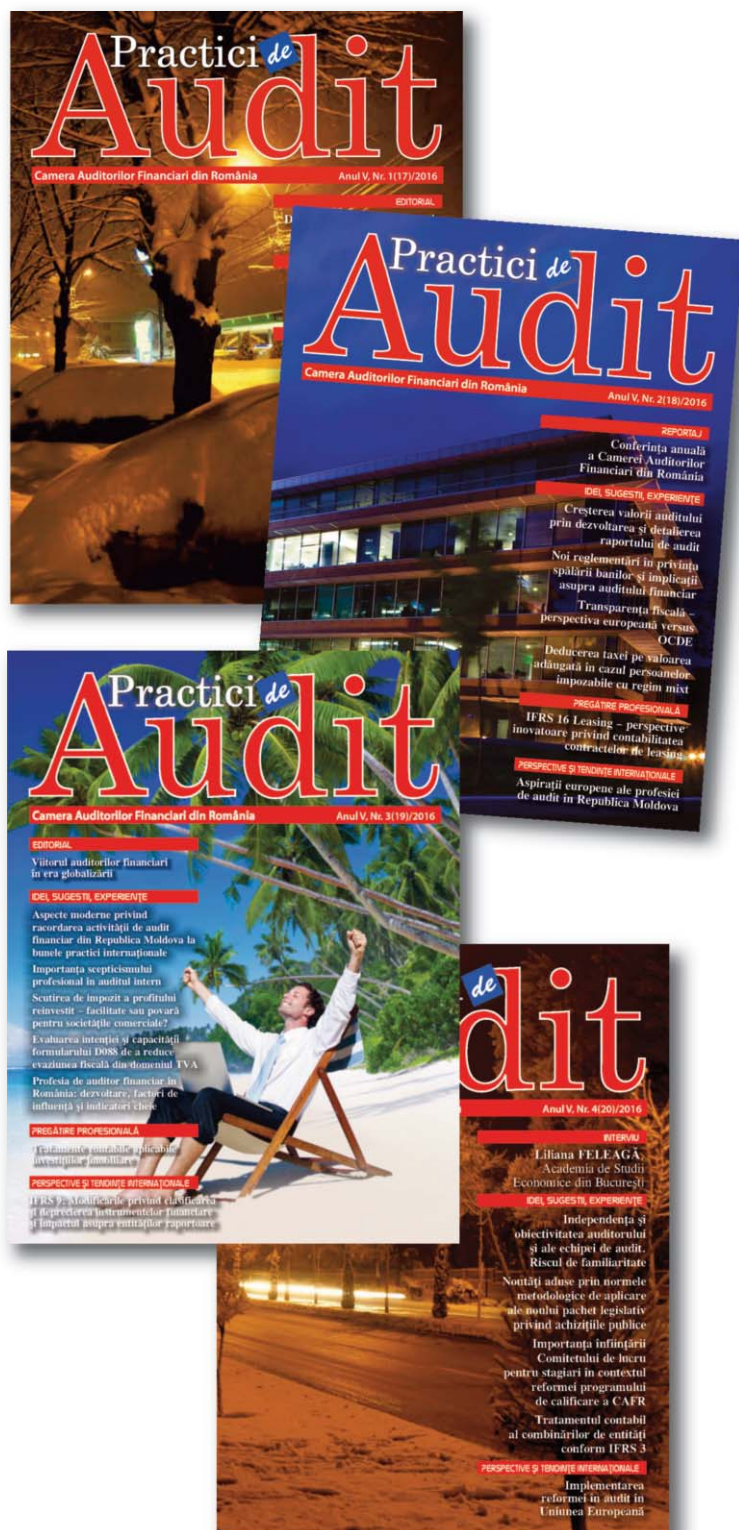
Revistele CAFR au fost distribuite gratuit instituțiilor de învățământ superior cu care avem încheiate protocoale de colaborare, organizațiilor și instituțiilor naționale și internaționale cu care Camera colaborează.

InfoAudit

Luna decembrie 2016 a marcat doi ani de la apariția primului număr al newsletter-ului „InfoAudit”. În acest interval de timp, Camera Auditorilor Financieri din România s-a străduit să aducă la cunoștința membrilor și stagiatorilor săi, evenimentele semnificative și de actualitate pentru profesia de auditor financiar, informări referitoare la activitatea internă și internațională a Camerei.

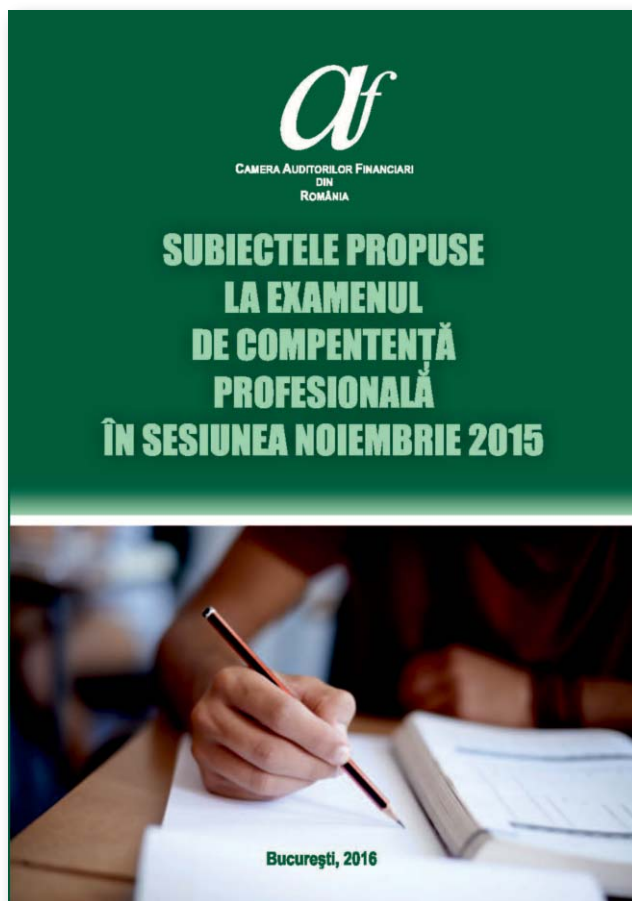
De asemenea, prin acest newsletter s-a căutat acoperirea tuturor domeniilor de interes, atât din zona de reglementare, cât și din cea profesională, din plan național și internațional. „InfoAudit” este o publicație electronică, postată pe pagina web www.cafr.ro și transmisă prin e-mail tuturor membrilor și stagiatorilor care au adresă electronică.

Volumul „Subiecte propuse la examenul de competență profesională, sesiunea 2015”

În anul 2016, la solicitarea viitorilor aspiranți la profesia de auditor financiar am editat o carte cu subiecte prezentate cu titlu de exemplu, pentru cei care doresc să susțină examenul de competență profesională. Această carte este menită să familiarizeze aspiranții la profesia de auditor financiar cu structura celor trei probe ale examenului și cu modalitatea de abordare a subiectelor. Cartea își propune să fie un instrument util pentru stagii, un instrument care să îi ajute atât în demersul lor de a înțelege structura și modalitatea de examinare, cât și în procesul de învățare pentru susținerea examenului. Subiectele prezentate reprezintă, alături de stagiul de pregătire teoretică și practică, precum și de cursurile de pregătire profesională anuală un instrument suplimentar, care poate fi utilizat în vederea acumulării cunoștințelor necesare susținerii și promovării acestui examen.

Au mai fost publicate pe site-ul Camerei o serie de materiale editate de alte organisme și instituții internaționale din domeniu și traduse de CAFR, cum ar fi: *Raportarea Auditorului – Aspecte cheie ale auditului/Key Audit Matters – KAM*; *Raportarea Auditorului – Aspecte cheie ilustrative ale auditului*; *Raportarea Auditorului – Rapoarte de audit mai informative – Ce trebuie să știe comitetele de audit și directorii financiari*. De asemenea, am în-

cercat să fim mai vizibili în mediul virtual, prin promovarea pe pagina noastră LinkedIn și Facebook a evenimentelor CAFR și vă invităm să rămâneți conectați alături de noi în aceste rețele pentru a fi la curent cu ultimele informații din domeniu.

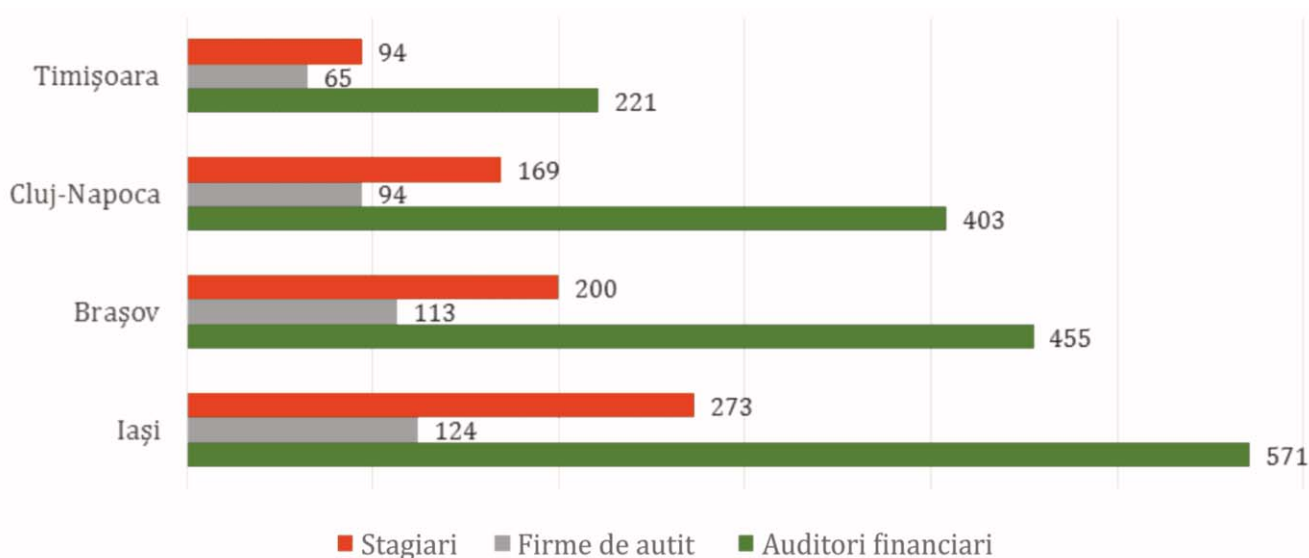

4 Activitatea Reprezentanțelor

Misiunea reprezentanțelor regionale este de a deservi membrii din zona de dezvoltare alocată, facilitându-le accesul la activitățile curente derulate de Cameră. De asemenea, reprezentanțele promovează interesul profesional al membrilor CAFR prin asigurarea vizibilității profesiei la nivel regional, prin apropierea de profesia noastră a mediului de afaceri, a celui instituțional și universitar.

În cursul anului 2016 reprezentanțele regionale ale CAFR au organizat o serie de întâlniri și mese rotunde cu auditorii și stagiarii din județele arondate, au participat la evenimente profesionale organizate la nivel teritorial de către alte instituții ale statului sau organisme profesionale, în vederea promovării profesiei de auditor financiar și, totodată, au menținut permanent legătura cu reprezentanții mediului universitar din teritoriu.

Repartizarea membrilor CAFR în cadrul celor patru reprezentanțe regionale la 31 decembrie 2016

Iași

Prima reprezentanță deschisă în teritoriu în anul 2010.

Aceasta vine în sprijinul membrilor din județele Bacău, Botoșani, Brăila, Galați, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea.

Noiembrie 2016 – întâlnire de networking cu auditorii din zonă, cu tematica: „Achizițiile publice din prisma Auditorului financiar”.

Încheierea protocolului cu Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași – Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, privind colaborarea pentru promovarea profesiei de auditor financiar în rândul studenților, facilitarea accesului studenților la stagii de practică în firme de audit financiar și susținerea studenților în orientarea către profesia de auditor financiar.

Braşov

Cea de-a doua reprezentanță a CAFR deschisă în anul 2012.

Deservește membrii din județele Braşov, Covasna, Harghita, Mureş, Prahova și Sibiu.

Noiembrie 2016 – întâlnire de networking cu auditorii din zonă, cu tematica: „*Valoarea de impozitare prezentată în lumina noilor prevederi ale Codului Fiscal 2016*”.

Cluj-Napoca

Cea de-a treia reprezentanță a CAFR deschisă în anul 2014.

Oferă asistență membrilor din județele Alba, Bistrița Năsăud, Bihor, Cluj, Maramureş, Sălaj și Satu Mare.

2016 – întâlnire de networking cu auditorii din zonă, cu tematica: „*Verificarea achizițiilor publice cu finanțare nerambursabilă în cadrul misiunilor de audit*”.

Participarea auditorilor financiari din zona Cluj la seminarul „*Transferul de activitate și Stimulentele în contractele de închiriere*”, organizator ACCA.

Timișoara

Cea de-a patra reprezentanță a CAFR deschisă în anul 2015.

Sprijină auditorii financiari din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș.

CAFR împreună cu Camera de Comerț, Industrie și Agricultură a județului Arad a organizat la sediul CCIA Arad, seminarul „*Auditul financiar – Premisa pentru dezvoltarea mediului de afaceri*”.

Participarea auditorilor financiari din zona Timișoara la seminarul „*Noutăți în Standardele de Raportare Financiară Internațională*”, organizat de ACCA.

7 Focus 2016 – controlul de calitate

Toți auditorii financiari, membri ai CAFR, fac obiectul unui sistem de asigurare a calității.

Controlul calității și efectuarea revizuirilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, membri ai Camerei, se realizează de către Departamentul de Monitorizare, Control și Competență Profesională (DMCCP) din cadrul CAFR.

În anul 2016 am pus accent pe reglementarea mult mai riguroasă a inspecțiilor de calitate, fiind instrumentul nostru de bază pentru a ne asigura de calitatea serviciilor prestate de auditorii financiari.

Activitățile DMCCP au avut în vedere, în permanență, nevoile pieței de audit și interesul utilizatorilor serviciilor de audit. Astfel, începând cu trimestrul IV al anului 2016, s-au aplicat noi Norme în baza cărora își desfășoară activitatea DMCCP, fiind introduse o serie de elemente noi cum ar fi: testarea raționamentului profesional folosit de membrii Camerei, reglementarea inspecțiilor la cererea membrilor etc.

Astfel, potrivit noilor reglementări, Camera, prin intermediul DMCCP, are competența să desfășoare următoarele tipuri de inspecții pentru asigurarea calității:

- **Inspecții periodice**, reprezentând revizuirile pentru asigurarea calității auditului financiar și a altor activități desfășurate în calitate de membru al CAFR, asupra auditorilor financiari cuprinși în programele de inspecții trimestriale și care se finalizează prin încheierea unei Note de inspecție sau a unei Note de constatare.
- **Inspecții tematice**, reprezentând acțiuni de verificare pentru asigurarea calității auditului financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, care se declanșează în urma unor sesizări și urmăresc o tematică specifică în funcție de obiectul sesizării sau care urmăresc verificarea unor aspecte punctuale referitoare la modalitatea de îndeplinire a obligațiilor ce decurg din calitatea de membru al Camerei. Controalele tematice se finali-

zează prin încheierea unei Note de constatare.

- **Inspecții la cerere**, reprezentând revizuirile pentru asigurarea calității auditului financiar și a altor activități desfășurate în calitate de membru al CAFR, asupra unui auditor financiar care nu este cuprins în programul de inspecție trimestrial inițial, la cererea acestuia de verificare sau reverificare a activității de audit financiar desfășurată după data inspecției periodice anterioare. Inspecțiile la cerere se finalizează prin încheierea unei Note de inspecție.

**Sistemul
de asigurare
a calității
aplicat de CAFR
– asigurare
rezonabilă**

Auditorul financiar dispune de, sau face obiectul unui sistem adecvat de control intern al calității pentru activitatea desfășurată în exercitarea profesiei.

Auditorul financiar se conformează sistemului de control al calității.

Auditorul financiar respectă cerințele standardelor profesionale, inclusiv ale Codului Etic, și cerințele legale în realizarea misiunilor de audit financiar și a altor activități desfășurate în exercitarea profesiei de auditor financiar.

În scopul evaluării caracterului adecvat al sistemului intern de control al calității, DMCCP analizează funcționarea acestui sistem atât la nivelul membrilor CAFR, cât și la nivelul misiunilor desfășurate de aceștia.

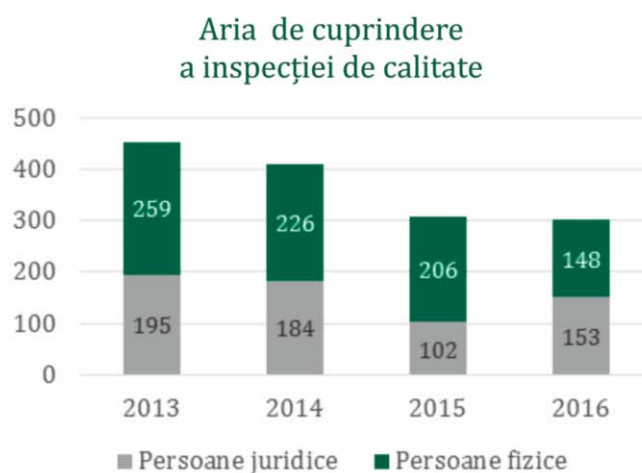
Revizuirea documentelor de lucru ale auditului trebuie să includă evaluarea:

- existenței și eficacității sistemului de control al calității implementat de firmă și a performanței auditului;
- conformității cu standardele profesionale și cu cerințele legale și de reglementare aferente misiunii;
- caracterului suficient și adecvat al probelor documentate în documentele de lucru; și
- pe baza celor de mai sus, măsura în care rapoartele de audit sunt adecvate circumstanțelor.

Prin modificarea normelor privind controlul de calitate a fost schimbată modalitatea de evaluare a probelor de audit, respectiv s-a realizat un mix între gradul de adecvare și gradul de suficiență a probelor de audit. De asemenea, s-a acordat o atenție sporită evaluării raționamentului profesional al auditorului utilizat la nivelul dosarului de audit, au fost extinse și adaptate la noile cerințe de reglementare obiectivele de revizuire urmărite la nivelul fiecărui tip de angajament. Nu în ultimul rând prin noile reglementări s-a revizuit și clarificat procedura de soluționare a diferențelor de opinie între echipa de inspectori și auditorii inspectați în ceea ce privește modul de evaluare a unor obiective de inspecție.

Constatările și rezultatele inspecțiilor de calitate efectuate în anul 2016

2016	Total inspecții de calitate: 301	153 auditori - persoane juridice inspectate
		148 auditori - persoane fizice inspectate

Diminuarea constantă a numărului de inspecții de calitate de la un total de **454** în anul 2013, la **410** în anul 2014, la **308** în anul 2015 și la **301** în anul 2016, se explică prin alocarea unui număr mai mare de ore destinate verificărilor de calitate, tinzându-se astfel la o medie de **două zile** pentru o verificare la un membru al CAFR care a derulat alte tipuri de misiuni și între **două până la cinci zile** la un membru care a derulat misiuni de audit statutar.

O altă explicație a extinderii timpului necesar pentru revizuirea activității auditorilor financiari este reprezentată de faptul că, odată cu intrarea în vigoare a „Normelor actualizate privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari”, înce-

pând cu data de 01 octombrie 2016, inspecția de calitate presupune și o etapă în care se testează raționamentul profesional utilizat de auditor pe parcursul misiunii de audit.

Începând cu luna octombrie 2016, reprezentanții CSIPPC au extins supravegherea activității efectuate de DMCCP și la auditorii financiari care au derulat misiuni de audit statutar.

Ca urmare a inspecțiilor efectuate în anul 2016, s-a constatat un grad de respectare a obiectivelor selectate din „Normele privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari”, care se prezintă, pe categorii de calificative, astfel:

Calificativ	Firme de audit		Persoane fizice		Total an 2016		Total an 2015		Total an 2014	
	număr	%	număr	%	număr	%	număr	%	număr	%
A	96	63%	51	35%	147	49%	157	50%	308	75%
B	29	19%	52	35%	81	27%	77	25%	48	12%
C	17	11%	27	18%	44	15%	45	15%	17	4%
D	7	5%	11	7%	18	9%	15	5%	4	1%
Subtotal	149	98%	141	95%	290	97%	294	95%	377	92%
Fără calificativ	4	2%	7	5%	11	3%	14	5%	33	8%
Total	153	100%	148	100%	301	100%	308	100%	410	100%

Din analiza modului în care auditorii verificați au documentat testele și obiectivele pe care inspectorii DMCCP le-au avut în vedere la efectuarea inspecției de calitate rezultă că, în anul 2016 ponderea calificativelor **C și D** a crescut semnificativ față de anul 2014, dar s-a menținut constantă față de anul 2015.

Totodată, rezultă faptul că ponderea calificativului **A** s-a diminuat față de anul 2015 și a scăzut semnificativ față de anul 2014.

Investigația Consiliului Concurenței

În cursul anului 2016 s-a finalizat investigația Consiliului Concurenței, cu privire la restricționarea concurenței pe piața serviciilor de audit financiar.

CAFR își exprimă susținerea față de preocuparea Consiliului Concurenței pentru respectarea principiilor liberei concurențe pe piața serviciilor de

audit financiar și/sau pe piața misiunilor pe bază de proceduri convenite, efectuate de auditorii financiari, membri ai CAFR. În egală măsură, CAFR apreciază că existența unor reglementări care să instituie mecanisme eficiente pentru asigurarea și consolidarea calității serviciilor efectuate de către auditorii financiari este fundamentală pentru exercitarea atribuțiilor care îi revin Camerei, în calitate de autoritate națională competentă în domeniul auditului financiar.

Astfel, așa cum s-a susținut și în cadrul audierilor în fața plenului Consiliului Concurenței, Camera respinge acuzațiile privind încălcarea normelor de concurență, acuzații care vizează reglementări adoptate începând cu primele organe de conducere ale CAFR și publicate în Monitorul Oficial al României.

Planificarea timpului alocat unei misiuni de audit este un concept preluat din cuprinsul direcțiilor

de acțiune stabilite în sarcina României de către Banca Mondială și a fost folosit exclusiv ca reper pentru verificarea calității misiunilor realizate de auditorii financiari, membri ai CAFR. De asemenea, publicarea ex-post a nivelului mediu al onorariului orar rezultat din activitatea de inspecție a calității misiunilor de audit statutar efectuată de CAFR în anul precedent a fost o măsură de implementare a obligațiilor României privind transpunerea Directivei 2006/43/CE. La adoptarea reglementărilor care au format obiectul investigației de concurență, CAFR a acționat în colaborare cu autoritățile de stat în domeniu, asumându-și cu responsabilitate îndeplinirea obiectivelor și atribuțiilor care i-au fost conferite, atât în scopul realizării obligațiilor pre-aderare ale României de asigurare a conformității legislației românești din domeniul auditului cu acquis-ul comunitar, cât și în scopul consolidării infrastructurii și calității serviciilor de audit pe piața din România, pentru o mai bună credibilitate a situațiilor financiare.

Seminariile de lucru ale Rețelei de Asigurare a Calității Auditului (Quality Assurance Network – Audit – QAN)

În anul 2016, reprezentanții DMCCP au participat la o serie de întâlniri între reprezentanți ai organismelor profesionale, membre ale rețelei, din țări precum Polonia, Grecia, Bulgaria, Turcia și ai altor state din Europa Centrală și de Est, cu privire la procesul de revizuire a calității activității de audit aplicat de departamentele de control din aceste state. S-au purtat discuții cu privire la structura procesului de revizuire și la modalitatea de abordare a inspecțiilor, cu accent pe tipul de informații preliminare care stau la baza efectuării inspecțiilor și evaluarea riscurilor, precum și cu privire la recomandările pe care le fac echipele de inspectori în urma revizuirilor de calitate și cerințele de pregătire profesională suplimentară, în vederea creșterii calității activității desfășurate de auditorii financiari.

Un alt subiect cheie al acestor seminarii a fost reprezentat de modalitatea de implementare a Directivei europene în domeniul auditului statutar, direcțiile în care se îndreaptă fiecare țară prin adoptarea de noi reglementări, rolul organismelor profesionale și caracteristicile pe care Comisia Europeană le solicită din partea organismelor profesionale și riscurile semnificative.

*Aspecte pozitive identificate în urma
inspecțiilor de calitate derulate
de DMCCP în anul 2016*

O preocupare sporită a auditorilor financiari pentru respectarea prevederilor din Standardele Internaționale de Audit (ISA) în ceea ce privește revizuirea activității desfășurate, constatându-se creșterea semnificativă a numărului misiunilor de audit ce au fost revizuite „la cald”, înainte de emiterea opiniei/raportului de audit, fie de auditori cu experiență relevantă din cadrul firmelor de audit, fie de către auditori independenți, din afara firmei, în baza unor contracte de colaborare.

O preocupare sporită a auditorilor financiari de respectare a prevederilor Codului Etic al Profesioniștilor Contabili, echipele din cadrul DMCCP identificând în mult mai puține cazuri, față de anii precedenți, situații de amenințări la adresa independenței auditorului față de clientul de audit. În majoritatea cazurilor auditorii financiari au adoptat și implementat măsuri de siguranță care au condus la reducerea amenințărilor la un nivel acceptabil.

O creștere a calității activității desfășurate de firmele de audit care lucrează cu echipe de audit mai numeroase și care dețin abilități, competențe și experiență relevantă în domeniul auditului.

Extinderea serviciilor oferite de auditorii financiari, adaptate la nevoile pieței de audit. Un exemplu în acest sens este serviciul de întocmire a dosarului prețurilor de transfer.

*Aspecte identificate în anul 2016,
mai puțin favorabile, care ne determină
să stabilim riscurile existente pentru
perioada următoare*

Prestarea unor servicii de audit în condiții de respectare parțială a Standardelor Internaționale de Audit (ISA). La auditorii financiari care au obținut rezultate slabe în urma controalelor de calitate, s-a constatat că nu foloseau proceduri de lucru unitare și standardizate, conforme în totalitate cu ISA, bazându-se mai mult pe experiența dobândită în alte domenii de activitate (activități desfășurate în calitate de experți contabili, de consultanți fiscali etc.), pe raționament profesional superficial și de moment.

Preocuparea mai multor auditori financiari inspectați de a crea cantitativ un număr mare de probe de audit, care ulterior s-au dovedit neadecvate din punct de vedere calitativ.

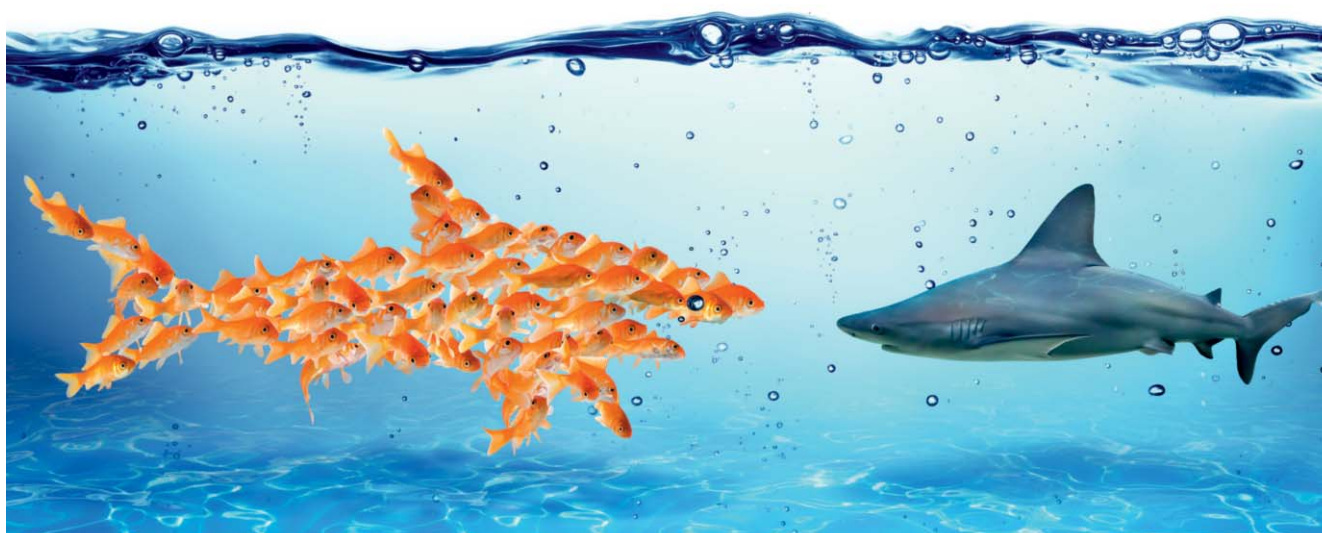

Anul 2017 este un an care va aduce numeroase modificări legislative cu impact semnificativ asupra activității membrilor Camerei. Uniunea Europeană manifestă o preocupare intensă pentru creșterea credibilității serviciilor de audit în rândul utilizatorilor. Standardele de audit conțin prevederi noi cu privire la forma și la conținutul raportului de audit. Așadar, responsabilitatea auditorilor financiari se va extinde, iar raportările făcute de aceștia vor conține informații mult mai detaliate față de prezent.

Utilizatorii situațiilor financiare au semnalat că, opinia auditorului asupra situațiilor financiare este importantă, dar raportul auditorului ar putea cuprinde mai multe informații. Ei au cerut ca auditorii financiari să ofere în raportul de audit mai multe informații despre entitate, ca urmare a auditului efectuat. Astfel, auditorul ar trebui să includă în raport o descriere a elementelor cheie „key audit matters” – ce cuprind acele aspecte care, în opinia profesională a auditorului, au fost de cea mai mare importanță în auditul situațiilor financiare ale perioadei curente.

Prevederile IAASB privind principalele modificări ale raportului de audit prin prisma reglementărilor aferente entităților listate și nelistate:

Prevederi IAASB	Entitati listate	Entități nelistate
Reordonarea raportului de audit	✓	✓
Descrierea revizuită a responsabilităților conducerii	✓	✓
Descrierea revizuită a responsabilităților auditorului	✓	✓
Declarația de conformitate cu cerințele etice relevante și o referință privind originea cerințelor etice respective	✓	✓
Descrierea responsabilității auditorului pentru alte informații și declarații privind documentele analizate și constatări	✓	✓
Descrierea elementelor cheie de audit („key audit matters”)	✓	×
Prezentarea numelui partenerului în raportul de audit	✓	×

Etică și deontologie profesională

Controlul de calitate se desfășoară în strânsă legătură cu sistemul de investigație și disciplină. La nivelul CAFR, activitatea de etică și deontologie profesională este asigurată de Departamentul de etică, conduită profesională și investigații (DECPI).

Pe parcursul anului 2016, DECPI a cercetat și investigat faptele de natură să atragă răspunderea disciplinară a membrilor CAFR, pentru auditorii financiari pentru care s-au formulat sesizări sau față de care CAFR s-a autosesizat, în vederea clarificării dacă fapta reținută în sarcina auditorului financiar reprezintă sau nu abatere disciplinară.

Tipul sancțiunilor disciplinare dispuse în anul 2016

Sancțiuni disciplinare	Auditori sancționați
Avertisment scris	1 persoană fizică
Suspendarea dreptului de exercitare a profesiei pentru perioade de câte 1 an	2 persoane fizice
Retragerea calității de membru	242 persoane fizice 14 firme de audit
Excluderea din Cameră	1 persoană fizică

În anul 2016 au fost adoptate **256 hotărâri de sancționare disciplinară** care au vizat auditorii financiari, persoane fizice și juridice care nu și-au

îndeplinit obligațiile de membru, la termenele legale stabilite prin reglementările Camerei.

Activitatea referitoare la buna reputație a auditorului financiar

Pentru primul an de aplicabilitate a Normelor pentru buna reputație, membrii CAFR au avut obligația depunerii, în termen de 6 luni de la publicarea acestora, în Monitorul Oficial al României, a Declarației privind respectarea criteriilor pentru buna reputație.

Conform evidenței CAFR la data de 31 decembrie 2016, au depus Declarația privind respectarea criteriilor de bună reputație **3.304 persoane fizice și 859 firme de audit**.

În urma depunerii Declarațiilor privind respectarea criteriilor de bună reputație un număr de 6 persoane au raportat unele situații/evenimente care ar putea duce la compromiterea bunei reputații.

Dintre cele 6 situații:

- pentru două situații s-a propus clasarea fiind raportate eronat;
- pentru o situație s-a dispus amânarea declanșării vreunei proceduri stabilite de Normele privind buna reputație a auditorului financiar;

- pentru trei situații s-au comunicat scrisori auditorilor financiari vizați pentru a lămuri declanșarea procedurii stabilite de Normele privind buna reputație a auditorului financiar.

În temeiul Normelor privind buna reputație, în cursul anului 2016, CAFR s-a autosesizat cu privire la trei cazuri privind nerespectarea criteriilor pentru buna reputație, astfel:

- 1 (un) caz referitor la compromiterea bunei reputații și
- 2 (două) cazuri în care exista suspiciunea de compromitere a bunei reputații.

Pentru unul dintre cazuri se analizează dacă se va declanșa procedura stabilită de Normele privind buna reputație a auditorului financiar.

Pentru două dintre cazuri, Consiliul CAFR a hotărât **retragerea autorizării de auditor financiar** unei persoane pentru compromiterea bunei reputații și **suspendarea calității de auditor financiar unei persoane** pentru suspiciunea de compromitere a bunei reputații.

8 Educație profesională

Pregătirea profesională adecvată și continuă este o condiție *sine qua non* a unui bun profesionist iar aceasta se desfășoară pe tot parcursul activității sale. Strategia Consiliului CAFR privind dezvoltarea programelor de pregătire profesională continuă, pentru viitorii auditori și actualii membri ai CAFR are la bază drept componente principale: rigurozitatea accesului la profesie, calitatea, conștientizarea necesității participării la programele de pregătire continuă și profesionalism.

Accesul la profesia de auditor financiar – date statistice

Acces la stagiu

- Aprilie 2016, test de acces la stagiu, la care au fost admiși 43 de stagieri, din 73 de candidați.
- 79 de stagieri prin echivalarea unor programe de master.
- La 31 decembrie 2016 - 1963 stagieri, din care 1063 se aflau în perioada legală de susținere a examenului de competență profesională.

Examen de competență profesională

- Noiembrie 2016, examen de competență profesională pentru atribuirea calității de auditor financiar - s-au înscris 458 candidați, din care 187 au fost admiși, procentul de promovabilitate fiind de 41%.

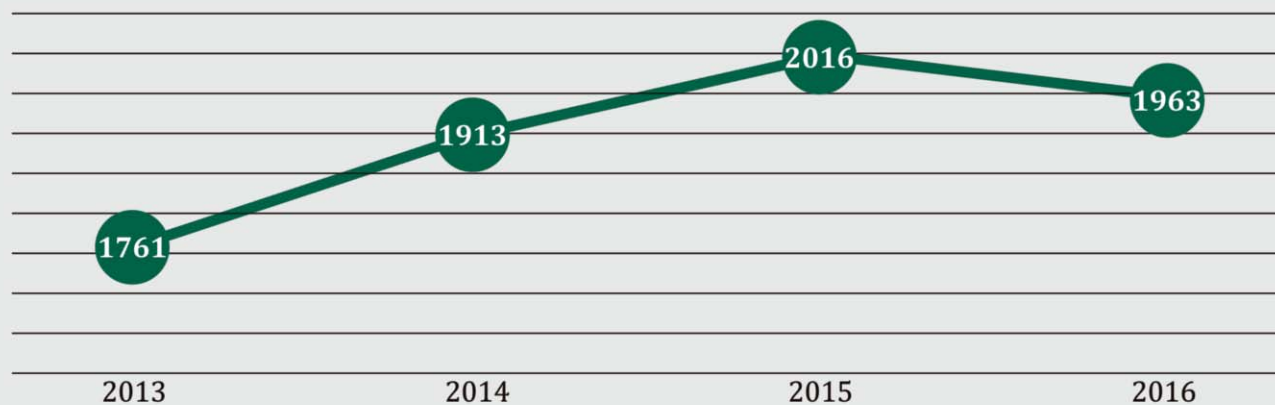
Autorizarea auditorilor financiari din alte state membre UE

- Două interviuri pentru recunoașterea calificării de auditor financiar, 25 de persoane admise ca auditori financiari în România.

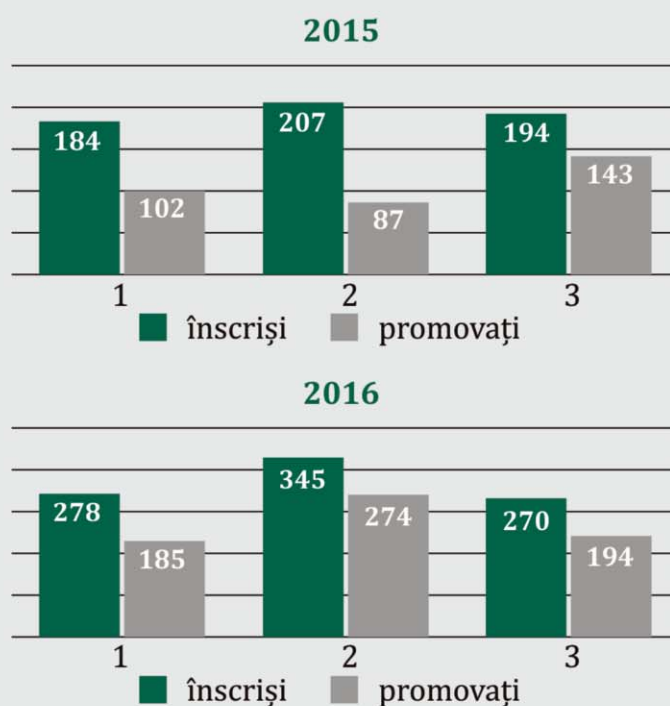
Date cheie privind accesul la stagiu în anul 2016

Categorii	2013	2014	2015	2016
Stagieri declarați admiși la testul de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar contabil	210	178	84	43
Stagieri care au echivalat testul de acces la stagiu cu un program de master	115	90	89	79
Stagieri care au echivalat testul de acces la stagiu cu titlul științific de doctor în domeniul „Contabilitate”	22	20	8	18
Stagieri care efectuează în paralel și stagiul la CECCAR	93	108	76	71
Stagieri care au echivalat testul de acces la stagiu cu programele de pregătire derulate ca membri ACCA	8	14	17	7
Stagieri care au echivalat testul de acces la stagiu cu calificarea de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi a României, care au calificarea de auditor public extern		166	4	7

Evoluția numărului de stagiaari

Evoluția promovării examenului de competență profesională pe probe

Evoluția atribuirii calității de auditor financiar

Categorii	2013	2014	2015	2016
Stagiaari care au promovat examenul de competență profesională	249	194	49	187
Persoane care au fost autorizate de alte organisme din străinătate și care au fost aprobați ca auditori financiari în România	52	44	29	25

Pregătirea profesională continuă a membrilor CAFR

În anul 2016 cursurile anuale de pregătire profesională pentru auditori și stagiaři au fost organizate exclusiv de către CAFR, atât în **sistem clasic**, cât și în **sistem e-learning**.

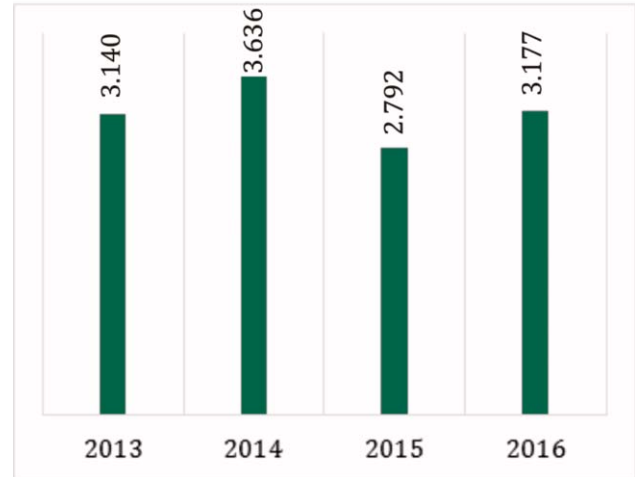
Pregătirea profesională continuă are un caracter **obligatoriu** pentru toți membrii Camerei, auditori financiari și constă în efectuarea a 40 de ore, anual, 20 de ore structurate și 20 de ore nestructurate.

Din cei **4.397 auditori financiari**, membri ai Camerei, **3.177 auditori financiari** și-au îndeplinit obligația pregătirii profesionale continue pentru anul 2016 (1.349 de persoane în sistem clasic, 1.685 de persoane în sistem e-learning și 143 de persoane prin echivalare).

Cursuri suplimentare de pregătire profesională organizate de CAFR în 2016

- *Cursul pentru auditorii care au obținut calificativul B, C sau D, în urma inspecțiilor de calitate, în sistem e-learning – 63 de participanți.*
- *Seminarii de instruire profesională pe teme de combatere a spălării banilor, organizate în colaborare cu Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor – 201 de participanți.*
- *Pentru prima dată, CAFR a pus la dispoziția membrilor săi cursuri nestructurate gratuite, în sistem e-learning – 1.230 de participanți.*
- *Cursuri de pregătire în vederea susținerii examenului de competență profesională, sesiunea noiembrie 2016 – 160 de participanți, stagiaři aflați în perioada legală de susținere a examenului.*

Evoluția prezenței auditorilor la cursurile obligatorii

9 Activitate internațională

Relația cu Federația Internațională a Contabililor (IFAC)

În calitate de membru cu drepturi depline al Federației Internaționale a Contabililor, CAFR prin reprezentanții Consiliului a participat și a susținut interesele dezvoltării organismului nostru profesional, prin creșterea calității activității desfășurate de membrii săi și a interesului public față de auditul statutar.

Camera este reprezentată în Comitetul pentru Dezvoltarea Organizațiilor Profesionale Contabile (PAODC) din cadrul IFAC de către **Clemente Kiss**, Vicepreședinte al Consiliului CAFR.

Relația cu Accountancy Europe (anterior Federația Europeană a Contabililor – FEE)

În anul 2016, reprezentanții Camerei au participat la următoarele grupuri de lucru ale Accountancy Europe: „Audit și Asigurare”, „Spălarea Banilor”, „Practicieni mici și mijlocii”, „Raportare corporativă”, „Rețeaua de comunicare”.

Rapoartele de țară, elaborate trimestrial pentru reuniunile Grupului de lucru Accountancy Europe Audit și Asigurare, dar și pentru Adunările Membrilor, au permis reprezentanților CAFR să prezinte evoluțiile înregistrate în dezvoltarea profesională și în asimilarea în legislația din România a reglementărilor Europene.

În luna septembrie 2016, CAFR în colaborare cu CECCAR a sprijinit organizarea la București a lucrărilor Consiliului și Adunării Generale a Accountancy Europe, evenimente care au crescut vizibilitatea profesiei contabile și de audit din România, reprezentând totodată un prilej de a se purta discuții și de a se pune la curent cu cele mai noi tendințe și evoluții ale profesiei și profesioniștilor din Europa.

Conducerea Camerei a participat la aniversarea a 30 de ani de la înființarea Federației Europene a Contabililor, eveniment care a avut loc la Bruxelles, Belgia în data de 7 decembrie 2016, care a marcat atât schimbarea denumirii organizației în „Accountancy Europe”, cât și alegerea unei noi conduceri.

De la stânga la dreapta: *Robert Șova* – Președintele CECCAR, *Florin Dobre* – Director general executiv CECCAR, *Petr Kriz* – Președintele FEE, *Clemente Kiss* – Vicepreședinte CAFR, *Olivia Kirtley* – fost Președinte al IFAC, *Gabriel Radu* – Președintele CAFR.

De la stânga la dreapta: *Ciprian Mihăilescu* – Prim-vicepreședinte al CAFR, *Edelfried Schneider* – noul Președinte al Accountancy Europe, *Gabriel Radu* – Președinte al CAFR.

Edelfried Schneider, Președintele Accountancy Europe: „*Accountancy Europe este pregătită pentru următorii 30 de ani și nu numai. Tehnologia va continua să ne schimbe munca, dar sunt convins că oamenii vor conta acum mai mult decât oricând. Computerele pot procesa informații, dar oamenii vor trebui să interpreteze aceste informații, să asigure un raționament etic și o consiliere strategică. Încrederea este fundamentală în orice societate, pe orice piață, în orice tranzacție și profesioniștii contabilii sunt furnizorii acestei încrederi.*”

Forumul Strategic al Profesiei Contabile (APSF)

Lansarea Rețelei pentru asigurarea calității din cadrul Forumului Strategic pentru Profesia Contabilă (APSF) inițiată de CAFR.

Primele lucrări ale Rețelei de Calitate a Auditului (QAN), proiect esențial în cadrul procesului de întărire a capacității de reglementare a organismelor profesionale care fac parte din Forumul Strategic al Profesiei Contabile gestionat de Institutul Contabililor Autorizați din Anglia și Țara Galilor (ICAEW) s-au desfășurat la București, la finalul lunii februarie 2016 și au fost patronate de Camera Auditorilor Financiari din România. Întâlnirea a avut scopul de a evidenția rolul organismelor profesionale la nivel național, de parteneri cheie ai organismelor de supraveghere a activității de audit statutar pentru obținerea unui audit de calitate, ca mijloc pentru adăugarea de valoare și de beneficii companiilor auditate.

CAFR împreună cu ICAEW a organizat în perioada 24 – 25 februarie 2016, la București, un seminar profesional axat pe cooperarea cu organismele de supraveghere, pe structura procesului de revizuire a calității, pe abordarea evaluării sistemului de control al calității, pe revizuirea dosarului de audit și a conținutului și structurii documentelor

de lucru legate de asigurarea calității. Evenimentul a fost interactiv, iar pe parcursul celor două zile s-au identificat subiecte potrivite pentru un manual comun de metodologie și de monitorizare a auditului.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai organismelor profesionale și de supraveghere din România, Bulgaria, Polonia, Turcia, Moldova și din alte state din Europa Centrală și de Est. Temele au fost dezbătute în cadrul unei mese rotunde la care au participat reprezentanți ai unor instituții cheie din România: Autoritatea de Supraveghere Financiară, Camera de Comerț și Industrie a României, Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile, Ministerul Economiei, Curtea de Conturi a României, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

„Mesajul nostru către autoritățile de supraveghere din România și din alte state este să ni se alăture pentru a înțelege progresul profesiei, pregătirea profesioniștilor și de a fi alături de noi pentru a înțelege unde este nevoie să ne adaptăm și să sporim dialogul. Am fost încântați că autoritățile de supraveghere au onorat invitația de a participa la acest seminar, la București. Lucrăm îm-

preună pentru a crește calitatea în sfera auditului și, mai pe larg, să creștem încrederea în raportările financiare pentru a obține un grad și mai mare de încredere al investitorilor” a declarat dl. **Martin Manuzi**, director regional pentru Europa al ICAEW.

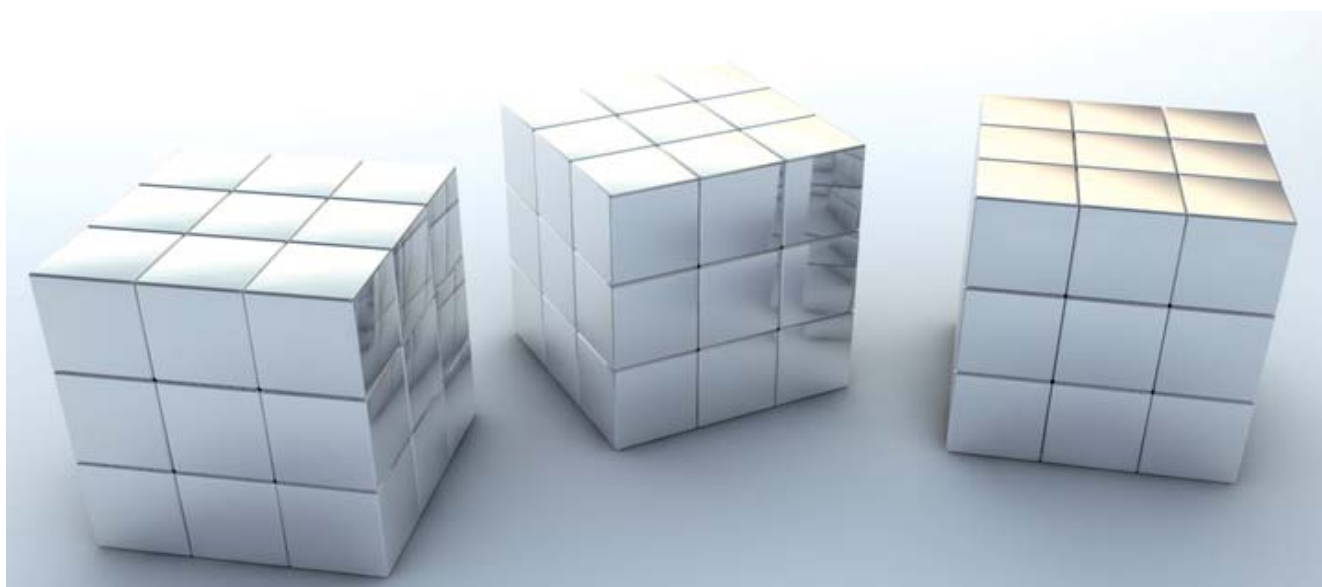
„Ca profesioniști ne-am angajat pentru realizarea unui audit care aduce valoare, un audit benefic nu numai pentru acționari, ci și pentru toți cei care urmăresc bunul mers al companiilor. Auditul este o componentă cheie, nu singura, pentru încrederea în afaceri și pentru asigurarea dezvoltării mediului de afaceri, în interesul general al economiei și al publicului. Prin debutul lucrărilor Rețelei de Calitate a Auditului, aici, la București, am arătat că suntem parteneri de încredere ai profesioniștilor la nivel internațional și că știm să aducem și să folosim cea mai bună experiență pentru ca auditul să ajute decisiv mediul de afaceri din România și să contribuie la încrederea publicului în raportările financiare”, a declarat dl. **Gabriel Radu**, Președintele Camerei Auditorilor Financiarți din România.

Proiectul Common Content

Prima întâlnire anuală a membrilor proiectului „Common Content” a fost organizată de Camera Auditorilor Financiarți din România la București în luna martie 2016. Au fost prezenți reprezentanții organismelor profesionale din Marea Britanie,

Germania, Scoția, Olanda, Italia, Austria, Belgia, Franța, Irlanda și Polonia. Cu acest prilej s-au purtat discuții referitoare la următorii pași ce urmează a fi parcurși de către CAFR pentru a deveni membru cu drepturi depline, la alegerea organismelor membre ale Common Content care vor asista CAFR în vederea îndeplinirii acestui obiectiv, precum și la împărtășirea de bune practici în domeniul pregătirii profesionale a auditorilor și stabilirea direcțiilor viitoare de acțiune.

Avantajul acceptării CAFR ca membru cu drepturi depline al acestui proiect este acela că, pe lângă faptul că va conduce la creșterea calității serviciilor prestate de auditori prin alinierea la cele mai bune practici recunoscute la nivel european, un auditor financiar membru al CAFR va putea obține dreptul de practică în oricare dintre celelalte țări membre, mult mai ușor decât până acum, doar prin susținerea unor examene de diferență care se vor axa pe specificitățile țării respective (cum ar fi legislația națională, sistemul fiscal etc.) și prin demonstrarea unei minime experiențe practice. Concret, obținerea titlului de membru presupune în prima etapă analiza de către CAFR a sistemului de admitere în profesie, a celui de pregătire a stagiariilor și a celui de pregătire profesională continuă a membrilor; alinierea la cerințele impuse de Common Content și autoevaluarea gradului în care aceste cerințe sunt îndeplinite.

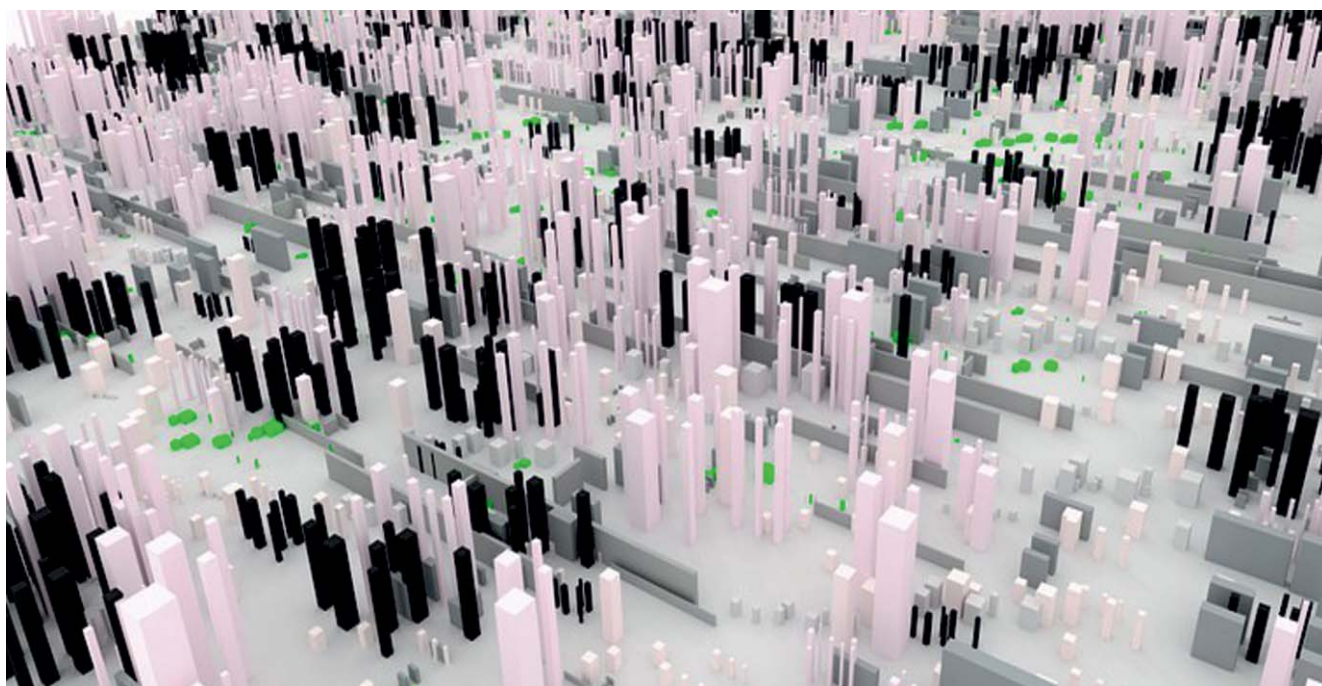
Relația cu Banca Mondială

- **Participarea la programul „Drumul spre Europa: Programul de Reformă a Contabilității și Consolidare Instituțională (REPARIS)”** – finanțat de Uniunea Europeană, un program regional care vizează crearea unui mediu de politici transparente și un cadru instituțional eficace pentru raportarea corporativă în Europa Centrală și de Sud-Est. În anul 2016 CAFR a continuat să fie reprezentată la seminariile organizate de Centrul pentru Reforma Raportărilor Financiare (CFRR) din cadrul Băncii Mondiale la inițiativa „Audit Training of Trainers” (Audit ToT), ca parte a REPARIS, seminarii desfășurate la Viena, Austria. Scopul acestui program este de a dezvolta capacitatea profesiei de audit de înaltă calitate, prin intermediul unor activități de dezvoltare profesională. Atelierele din cadrul programului se concentrează în special pe necesitățile și provocările la care trebuie să răspundă Practicienii Mici și Mijlocii (PMM) pentru punerea în aplicare a Standardelor Internaționale de Audit.
- **În perioada 27 – 28 aprilie 2016, Centrul pentru Reforma Raportării Financiare (CFRR) a organizat la Viena, Austria, o serie de evenimente importante pentru profesia contabilă din Europa și Asia Centrală.** Astfel, în data de 27 aprilie s-a desfășurat o Conferință Ministerială la care au participat delegați la cel mai înalt nivel din Europa și Asia Centrală (ECA), cu scopul de a sprijini dezvoltarea sistemului de raportare

financiară care poate contribui la creșterea investițiilor și la stabilitatea economiei în general.

O dată cu această Conferință au fost organizate două *evenimente secundare*: un **Atelier al Înălților Funcționari**, care a reunit reprezentanți din Europa Centrală, de Sud-Est și de Est ce au dezbătut aspecte ce vizează progresul reformei și lecțiile învățate în domeniul raportării financiare și **Forumul Organizațiilor Profesionale de Contabilitate**, care a reunit reprezentanți a peste 20 de țări, care au discutat despre modul în care profesia poate contribui la creșterea economică. Scopul acestui Forum a fost acela de a găsi metode de a facilita împărtășirea cunoștințelor și a experienței către membrii organizațiilor profesionale de contabilitate din regiune, având în vedere că aceștia se găsesc în diferite stadii de dezvoltare, dar au același țel comun de a promova excelența în practica profesiei contabile.

CAFR a consolidat în cursul anului 2016 relațiile de colaborare cu celelalte organisme profesionale din statele membre ale UE și, menționăm în acest sens, încheierea unui **nou parteneriat cu ACCA în cadrul programului „National Auditing Bodies-Emerging Europe”**, pentru oferirea de condiții avantajoase pentru dobândirea calității de membru ACCA, membrilor și stagiarilor CAFR.

10 Situația patrimonială și financiară a CAFR

Organizarea și conducerea contabilității se ține potrivit Legii Contabilității nr. 82/1991 cu modificările și completările ulterioare și Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 1969/2007 privind Reglementările contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial.

Evoluția principalelor cifre caracteristice ale Camerei în ultimele două exerciții financiare se prezintă astfel:

- mii lei -

	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	Variație (%)
Total active, din care:	13.479	13.216	98%
- active imobilizate	6.889	10.566	153%
- active circulante	6.546	2.635	40%
- cheltuieli în avans	44	15	34%
Venituri totale*, din care:	9.754	9.597	98%
- din cotizații	8.544	8.645	101%
- din taxe înregistrare	340	282	83%
- din taxe înscriere la examene	330	379	115%
- din dobânzi din plasarea disponibilităților	120	48	40%
- alte venituri fără scop patrimonial	292	85	29%
- din activitatea economică	127	157	124%
Cheltuieli totale**, din care:	9.839	9.514	97%
- cheltuieli materiale	240	258	108%
- cheltuieli cu lucrări și servicii	3.940	3.248	82%
- cheltuieli de personal	4.029	4.282	106%
- alte cheltuieli de exploatare	1.204	1.297	108%
- cheltuieli cu amortizări și provizioane	267	218	82%
- cheltuieli economice	139	160	115%

* din care:

- mii lei -

Venituri pe regiuni	31-Dec-16	Iași	Brașov	Cluj-Napoca	Timișoara
		2.551	817	672	656
- venituri din cotizații	2.370	770	624	599	377
- venituri din taxe înregistrare	105	28	31	28	18
- venituri din taxe înscriere la examene	76	19	17	29	11

** din care:

- mii lei -

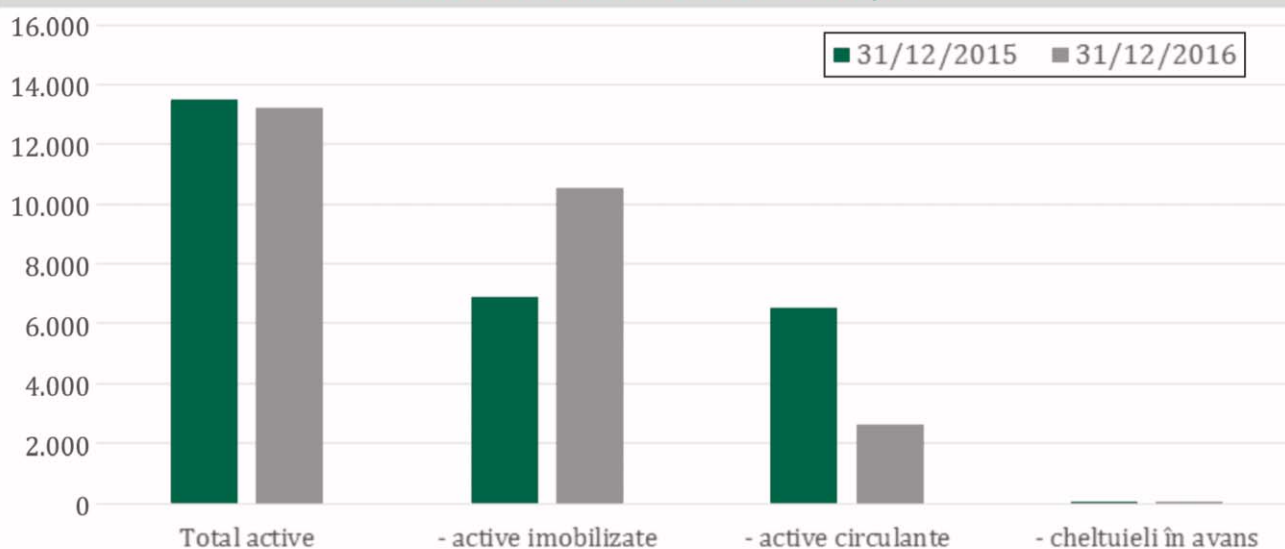
Cheltuieli dezvoltare zonală	31-Dec-16	Iași	Brașov	Cluj-Napoca	Timișoara
		643	172	157	122
- materiale consumabile și obiecte de inventar	17	4	3	5	5
- chirie și utilități	202	58	39	25	80
- alte cheltuieli	11	2	4	3	2
- cheltuieli de personal	378	106	107	83	82
- cheltuieli de amortizare	35	2	4	6	23

Veniturile Camerei în anul 2016 au provenit în cea mai mare parte din cotizațiile membrilor, cca. 90%, din taxe de înregistrare, cca. 3%, din taxe examene, cca. 4%, din alte venituri cca 1%, iar din activitatea economică cca. 2% din totalul veniturilor Camerei.

Cheltuielile Camerei au acoperit necesități mate-

riale, în proporție de 3%, de lucrări și servicii, în proporție de 34%, de personal, 45%. Alte cheltuieli de exploatare au reprezentat 14% din totalul cheltuielilor, iar cheltuielile cu amortizări și provizioane, 2%. În cursul anului 2016 cheltuielile economice au reprezentat cca 2% din totalul cheltuielilor Camerei.

Structura activului CAFR - evoluție

Indicatori	31 decembrie 015	31 decembrie 2016	Variație procentuală
Active imobilizate	6.889	10.566	153%
Active circulante	6.546	2.635	40%
Cheltuieli în avans	44	15	34%
Total active	13.479	13.216	98%
Datorii (numai curente)	440	2.471	562%
Venituri în avans	44	43	98%
Total Active – Datorii	12.995	10.702	82%
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	96	15	16%
Capitaluri proprii	12.899	10.687	83%

Patrimoniul CAFR a scăzut în anul 2016 cu 2% de la **13.479 mii lei** la **13.216 mii lei**, în principal datorită scăderii activului circulant.

Activul net contabil existent la 31 decembrie 2016 a fost de 10.702 mii lei față de 12.995 mii lei la sfârșitul exercițiului precedent, având o scădere cu 2.293 mii lei, cauzată de creșterea datoriilor, reprezentate în procent de 80% de taxe și impozite locale datorate către Direcția Impozite și Taxe Locale a Sectorului 5 aferente perioadei 2011-2016. Menționăm aici că DITL Sector 5, timp de 12 ani, a încadrat CAFR în categoria contribuabililor care beneficiau de scutire de la obligația de plată a impozitelor și taxelor locale (fapt confirmat prin raspunsul DITL Sector 5 către Cameră din februarie 2006 și din fișa pe plătitor eliberată în 15.03.2016), neemițând nici o decizie de impunere în toată această perioadă.

În **structura activului net** contabil se constată următoarele **evoluții**:

- valoarea **activelor imobilizate** la 31 decembrie 2016 a fost de 10.566 mii lei față de 6.889 mii lei la 31 decembrie 2015, având o creștere de 53% ;
- valoarea **activelor circulante** la 31 decembrie 2016 a fost de 2.635 mii lei față de 6.546 mii lei la 31 decembrie 2015, cu o scădere de 60% ;
- valoarea **datoriilor** la 31 decembrie 2016 a fost de 2.471 mii lei, în creștere cu 2.031 mii lei față de exercițiul financiar precedent și reprezintă datorii față de bugetul local aferente perioadei 2011-2016, inclusiv accesorii calculate, precum și datorii față de bugetul statului reprezentând obligații salariale și furnizori curenți (acestea din urmă au fost stinse integral în cursul lunii ianuarie 2017).

Ponderea fiecărui element în **structura activului net** contabil se prezintă astfel:

- cea mai mare pondere în cadrul elementelor patrimoniale de activ o dețineau la 31 decembrie 2016, **activele imobilizate** (80%) respectiv 10.566 mii lei. În cadrul acestora, imobilizările corporale înregistrau 4.813 mii lei, iar imobilizările financiare, 5.606 mii lei. Imobilizările necorporale erau în valoare de 147 mii lei.
- **activele circulante** reprezentau 20% din totalul elementelor patrimoniale. Valoarea acestora la finele anului 2016 era în sumă de 2.635 mii lei. În cadrul activelor circulante, **disponibilitățile bănești** reprezintă 94%.
- **datoriile** reprezentau cca 19% din totalul surselor de finanțare. Acestea se concre-

tizează în obligații față de bugetul local și obligații ce decurg din drepturile salariale precum și obligații față de furnizorii curenți.

În cursul anului 2016, **evoluția fiecărui element în structura activului net** contabil se prezintă succint astfel:

- **activele imobilizate** au crescut cu 53%
- **activele circulante** au scăzut cu 60%
- **datoriile** au crescut cu 462%

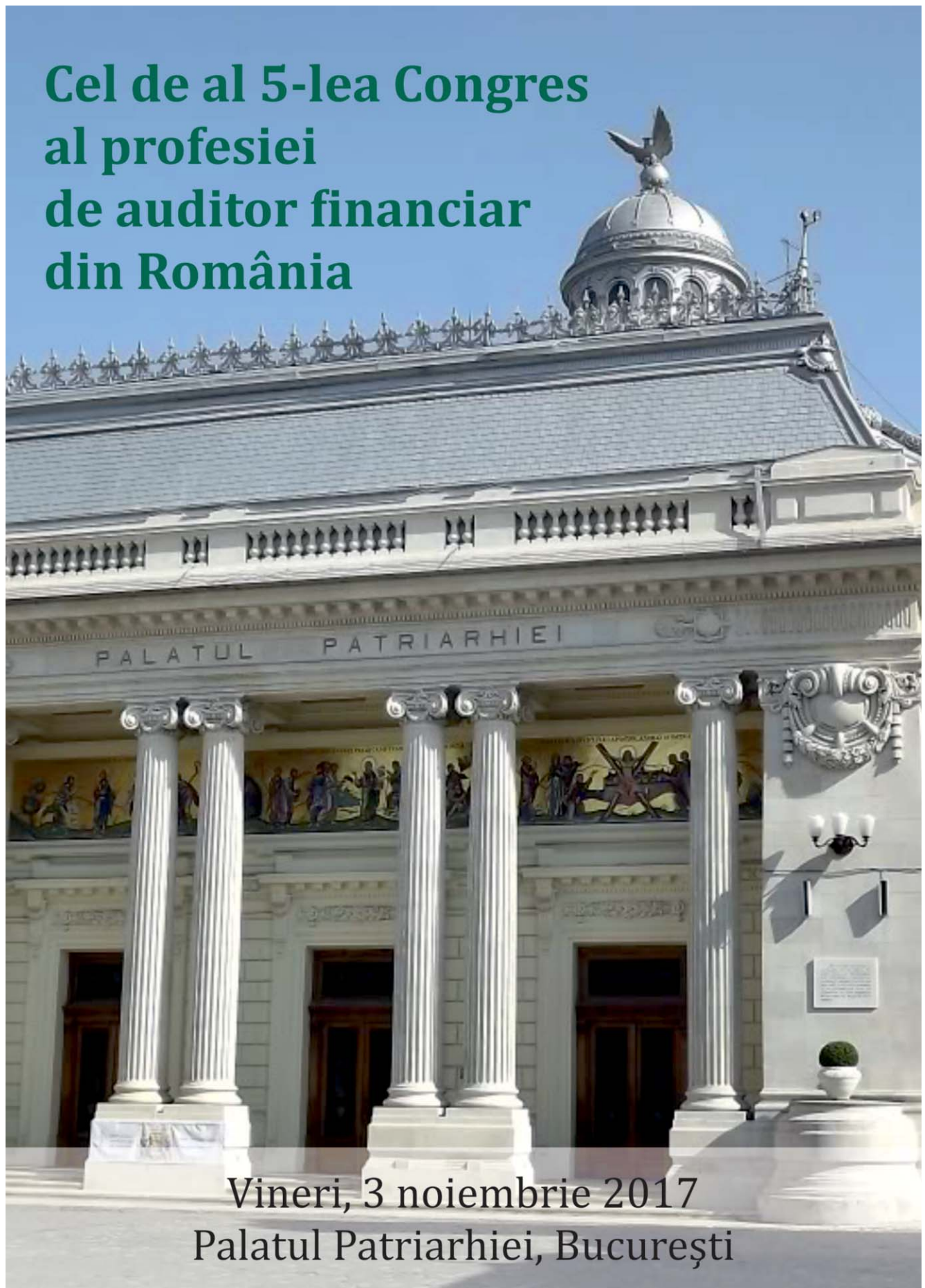
Creșterea activelor imobilizate odată cu scăderea activelor circulante reflectă orientarea în anul 2016 spre investirea disponibilităților pe termene mai mari de 1 an.

Creșterea datoriilor este datorată litigiului cu Direcția Impozite și Taxe Locale Sector 5, organism ce a procedat în cursul anului 2016 la încadrarea CAFR în categoria contribuabililor cu obligații de plată a impozitelor și taxelor locale. La momentul elaborării prezentului raport, CAFR a obținut în primă instanță anularea deciziilor de impunere emise de DITL S5 (sentința civilă nr.160/25.01.2017 pronunțată în dosarul nr.4446/2/2016 de către Curtea de Apel București).

Informațiile de natură financiar contabilă furnizate de bilanț construiesc o **imagine favorabilă a poziției financiare a Camerei**, aspect ce se poate observa prin gradul ridicat al capitalurilor proprii, care reprezintă 81% din sursele de finanțare ale Camerei.

Cel de al 5-lea Congres al profesiei de auditor financiar din România

Vineri, 3 noiembrie 2017
Palatul Patriarhiei, București

Vă așteptăm alături de noi!

International
Federation
of Accountants®

LAR LIETUVOS
AUDITORIŲ RŪMAI
Lithuanian Chamber of Auditors

Camera Auditorilor Financiari din România

Sediul central BUCUREȘTI

Strada Sirenelor, Nr. 67-69, Sectorul 5, București, România
Oficiul Poștal nr. 5, Căsuța Poștală nr. 83, cod poștal 050855

Adresă de e-mail: cafr@cafr.ro; Pagina web: www.cafr.ro

Telefon: +40 31 433 59 45

+40 31 433 59 00

Fax: +40 31 433 59 40

Construim pentru viitor

CAMERA AUDITORILOR FINANCIARI
DIN
ROMÂNIA